Dayanışma

TEMMUZ 1984 SAYI: 24 2.- DM

Bu sayımızda

38,5 Saat Yetersiz!

F.Almanya işçi sınıfının 35 saatlik iş haftası için başlattığı savaş sonrası dönemin en uzun hak grevi, IG Metal sendikasının Georg Leber'in uzlaşma önerisini kabul etmesiyle son buldu. IG Metal sendikasının toplu sözleşme komisyonu yaptığı toplantıda Leber'in önerisini 87 oyla kabul ederken, 31 sendikacı önerinin yetersiz olduğunu belirterek karşı oy kullandılar.

İşverenler ve 35 saatlik iş haftasına karşı olan herkes Leber'in uzlaşma önerisini olumlu bulurken, grevci işçiler, aktif sendikacılar ve lokavt uygulamasıyla sokağa atılan emekçiler uzlaşma önerisine karşı çıktılar.

IG Metal sendikasının toplu sözleşme komisyonu tarafından kabul edilen Leber'in uzlaşma önerisine göre 1 Nisan 1985'den itibaren 38,5 saatlik iş haftası uygulamasına geçilecek. Fakat bazı işyerleri 37 saatlik iş haftasını uygularken, bazıları da 40 saatlik iş haftası uygulamasını eskiden olduğu gibi devam ettirecekler. Yine anlaşmaya göre ücretler 31 Mart 1985'e kadar % 3,3 oranında, bir sonraki toplu sözleşme döneminde de % 2 oranında artacak.

Leber'in uzlaşma önerisine karşı çıkan grevci işçiler ve aktif sendikacılar eleştirilerini şu noktada yoğunlaştırıyorlar:

- İşyerlerinin korunması ve yeni işyerlerinin açılması 38,5 saat iş haftası uygulamasıyla sağlanamaz.
- Leber'in uzlaşma önerisine göre, bazı işçiler haftada 37 saat çalışırken, bazıları 40 saat çalışmaya devam edecekler. Hatta bu uygulama aynı işyerinin değişik bölümlerinde de geçerli olacak. Böylece tüm çalışanların tek tip haftalık çalışma saati hakkı büyük ölçüde ortadan kalkmış olacak.
- Yine Leber'in önerisine göre ücretler 31 Mart 1985'e kadar % 3,3 oranında, bir sonraki toplu sözleşme döneminde de % 2 oranında artacak. Böylece sendikalar uzun bir dönem için, daha önceden tesbit edilmiş toplu sözleşme şartlarına gelecekte fiyatların hangi seviyede artacağını bilmeksizin bağlı kalacaklar. Bu da çalışanların gerçek satın alma güçlerini önemli ölçüde düşürecek.

(Bu konuda DKP Başkanlık Kurulu Üyesi Werner Cieslak'ın , UZ' in 29 Haziran tarihli nüshasında yayınlanan yorum yazısının çevirisini 8. sayfamızda bulacaksınız).

Dayanışma

Halef ile Selef

Halef eski dilde sonradan gelen, selef ise bir yerde başka birinden önce bulunmuş olan kimse anlamına geliyor. Yeni başbakan Özal'ın halefliği ile, eski başbakan Ulusu'nun selefliği faşizmin ardarda gelen iki başbakanı olmaları yüzünden bu kelimelerin birbirini takip eden anlamlarına tam olarak uygun düşüyor.

Şimdi halef ile selefin birbirine düştüğü anlaşılıyor. Ulusu, "Turgut, benden rica etti de, biz hükümetten ayrılmadan hatırları kırılmasın diye zam yaptık." diyor. Özal, Ulusu hükümetinin kendisi ayrıldıktan sonra İMF'den gizlice basıp piyasaya sürdüğü "200 milyarı göstermediklerini" ifşa ediyor. Ulusu "bunu söylemek cahilliktir" diye cevap veriyor. Münakaşa bu minval üzerine sürüp gidiyor.

Kavga nereden çıkıyor? Niye şimdi çıkıyor?

İktidarın uyguladığı İMF politikaları, uygulayıcıların tek iddiası olan enflasyonu azaltma sonucunu vermiyor. Tersine enflasyon artmaya devam ediyor. Son oniki ayın ortalama enflasyon oranı % 50'yi geçiyor. Doğaldır ki İMF politikalarını uygulayanlar, başarısızlık karşısında kusuru uygulanacak politikalarda bulacak değiller. Özal efendi de topu kendisi ayrıldıktan sonra Ulusu hükümetinin uyguladığı politikalara atıyor. Ulusu'nun tepkisi de son derece anlaşılır bir tepki. Başarısızlığın günahının kendisine yüklenmesini istemiyor.

Tüm bunlar çok önemli değil. İşin önemli yanı iktidar çevrelerini yavaş yavaş bir telaşın sarmaya başlaması. Bunun ilk işaretlerinden birini cuntabaşı Evren Manisa konuşmasında vermiş ve hükümetin ekonomik politikalarına karışmadığını böyle yaparsa "başarısızlık halinde Cumhurbaşkanı karıştı da ondan oldu derler" demişti. Yani Evren bu politikaların olumsuz sonuç verebileceğini sezmeye başlamış ve kendini sorumluluktan sıyırmaya özen göstermeye çalışmıştı. Bunu yaparken de ekonomik politikaların günahını Özal'ın sırtına yıkacağını ima etmişti. Özal'ın bu ima'dan telaşlanmaması mümkün değildi. Üstelik bazı göstergeler ekonominin olumsuz yönde geliştiğini Özal'a bile işaret ediyordu.

Bu gelişmeler başarısızlık karşısında, uygulanan halk düşmanı politikaların sorumlularının birbirine düşmelerinin ilk işaretleri. Özal gayet iyi biliyor ki, ekonomi biraz daha kötüye giderse, kendisi topun ağzındadır ve cunta tarafından rahatlıkla harcanacaktır. Üstelik dünyada bunun pekçok örneği ortaya çıkmış, IMF politikalarını uygulayan bazı ekonomi bakanları hapishaneye kadar düşmüştür.

Ama cuntacıların ve işbirlikçilerinin birbirlerine düşmesinden medet ummak bir işe yaramaz. Eğer uygulanan politikaların yarattığı yoksullaşma örgütlü bir halk hareketinin manivelası haline getirilebilirse buradan demokrasiye doğru yol alınabilir. Bu olmadan en azgın sermayedarlar zümresinin egemenliği sürer gider ve Özal gider Mözal gelir.

Faşist yönetim insan hakları komisyonunda

Türkiye'deki faşist yönetim aleyhinde Avrupa İnsan Hakları Komisyonunda açılan dava sürüyor. Dava, insan haklarının ihlal edildiği ve gözaltına alınanlara sistemli olarak işkence uygulandığı gerekçesiyle, Fransa, Hollanda, İsveç, Norveç ve Danimarka tarafından ortaklaşa açılmıştı. Avrupa Birliği parlamenterleri tarafından seçilen 21 hukukçu tarafından yürütülen davada şahit dinlenmesine geçildi.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu Basın Sekreterliğinden bu konuda yapılan açıklamada; şimdiye dek 12 şahidin dinlendiği ve şahit dinlenmesinin gizli oturumlarda yapıldığı açıklandı. Şahitlerin, 12 Eylül 1980 ile 1 Temmuz 1982 tarihleri arasında Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde bulunduktan sonra yurtdışına çıktıkları ve gerek kendi başlarından geçen, gerekse tanık oldukları işkence ve insan hakkı ihlalleri konusunda şahitlik ettikleri de açıklamada yer aldı.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonundaki davanın, Türkiyedeki yönetimin kimi insanlık dışı uygulamalarının dünya kamuoyunda teşhiri açısından yararlı bir yanı varsa da, Batı'nın "siyasi çıkarları" uğruna ve demokrasi adına utanç verici bir uzlaşmayla sonuçlanması da ihtimal dışı değil.

Türkiye cezaevlerinde ölüm orucu: 4 ölü

Türkiye cezaevlerinde bir süredir sürdürülen açlık grevleri "Ölüm orucu"na dönüştü. Şimdiye kadar 4 tutuklunun "ölüm orucu" nedeniyle öldüğü açıklanırken, direnişi sürdüren pekçok tutuklunun da sağlık durumunun çok ağır olduğu bildirildi.

Ölüm orucu nedeniyle şimdiye dek yaşamlarını yitirenler şunlar: Abdullah MERAL, M.Fatih ÖKTÜLMÜŞ, Haydar BAŞBAĞ ve Sermet PARKIN.

Dursun, KARATAŞ, İbrahim ERDOĞAN, Arslan Şener YILDIRIM, Halil ÇAYLI Avni TURAN, Mürsel GÖRELİ, Şaban ŞEN, Zeynel POLAT, Tayfun ÖZKÖK, Hasan TELCİ, Aysel ZEHİR, Bektaş KARAKAYA, Gülsen AYHAN isimli tutuklular ise ölüm orucu sonucu sağlık durumları ağır şekilde bozulduğu için Haydarpaşa Hastanesi'ne kaldırıldılar.

Bu arada 7.6.1984 tarihinde ölüm orucuna bir grup tutuklunun daha katıldığı bildirildi. Bu grupta yer alanların isimleri: Bedri YAĞAN, Ercüment Fazıl ÖZDEMİR Sabri TEMEL, Suavi ÜRKMEZER, Mehmet KILIÇ, Ali Osman KÖSE, M.Kamil ZUNER, Bülent PAK, Özer ÇETİN, ŞENYURT.

Bu isimler dışında Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde ölüm orucunda bulundukları tespit edilen 12 kişinin daha ismi, Türkiye'ye düzenledikleri bir

(devamı 9. sayfada)

TSİP 10. YILINI KUTLADI

GEW: Askeri yönetim insan haklarını çiğniyor

Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW) 19 Haziran tarihinde Bonn'da düzenlediği bir basın toplantısında, Türkiye'de insan haklarının sürekli olarak çiğnenmesini sert bir dille protesto etti.

GEW Başkanı Dieter Wunder, GEW adına Türkiye'de inceleme yapan bir heyetin dönüşü münasebetiyle düzenlenen basın toplantısında yaptığı konuşmada: "Türkiye'deki askeri yönetim insan haklarının zedelenmesine müsaade etmekte ve bu eylemleri bizzat yönetmektedir. Sivil hükümet aslında sadece bir görüntüden ibarettir. Başkan yardımcımız Joachim Albert başkanlığında 9-12 Haziran 1984 tarihleri arasında Türkiye'ye gönderdiğimiz heyet, izinli olduğu sırada, yasadışı bir örgütün mensubu ve kuryesi olduğu uydurma gerekçesiyle bir yılı aşkın bir zamandır tutuklu bulunan GEW üyesi Şakir Bilgin'in davasını izlemiş ve hazırladığı raporda 140 sanıklı davayı tam bir rezalet olarak nitelendirmiştir. Sanıkların işkenceden geçirildiklerinin hallerinden açıkca

(devamı 9. sayfada)

Beş aydır ücretlerini alamadıkları için Arı-Büsküvi fabrikasından istifa eden işçiler

Cuntadan işverenlere yeni bir armağan: Angarya!

Geçtiğimiz günlerde Türkiye'de Arı Bisküvi Fabrikası'nda çalışan 198 işçi topluca istifa ederek, işi bıraktılar. İşsizlikte dünya rekorları kırılan bir ülkede 198 işçinin kendiliklerinden istifa ederek, işsiz kalmaları ilk bakışta yadırganabilir.

Ama durum hiç de yadırganacak nitelikte değil. İstifa eden 198 işçi tam beş aydır beş kuruş ücret almadan çalışmaya zorlanmaktaydılar. Ayrıca 9 aydır kendilerine ödenmesi gereken ikramiye ve diğer sosyal hakları da ödenmiyordu.

Böylece Türkiye'deki faşizmin işçi sınıfına ve emekçi halka, işkence, hapis ve her türlü sindirme girişiminden, açlık ve sefalet sınırında bir yaşama zorlamaya kadar reva gördüğü insanlık suçlarına bir yenisi daha eklenmiş oluyor. Tarih kitaplarında ortaçağ dönemi anlatılırken sözü edilen bu insanlık suçunun adı ANGARYA! İnsanları para pul vermeden zorla çalıştırmak!

12 Eylül'den önce ekonomik bunalımın suçunu DİSK'e ve DİSK'in yürüttüğü grevlere yükleyenlerin riyakarlığı böylece bir defa daha su yüzüne çıkarken, arzuladıkları düzen de olança çirkinliğiyle sırıtıveriyor. İstedikleri faşist generallerin sopasının emekçi halk üzerinde kullanılmaya hazır vaziyette durmasıdır. Böylece işçileri açlığa mahkum eden bir ücretle, hatta Arı Bisküvi fabrikasında olduğu gibi aylarca hiç bir ücret ödemeden çalıştırabileceklerdir.

Ancak Arı Bisküvi Fabrikası işçilerinin bu toplu istifa eylemi sermaye sınıfı için hayra alamet değildir. Bu eylem toplumsal yaşamdaki çalışma hayatındaki bunalımların olağanüstü boyutlara vardığının bir göstergesidir. Ve daha kararlı bir mücadelenin de yol ve yöntemlerini bulan, böylesi bir mücadeleyi faşizm koşullarında da yürütenlere ulaşan işçilerin sayısı bir çığ gibi arttıkça, faşizmin soluğu tükenecektir.

Hollanda'da yerli-yabancı dayanışması

Hollanda'nın Enschede Kenti'nin Velve Lindehof bölgesinde Türkiyelilerin oluşturduğu Çalışma Komitesi, faaliyetleriyle yerli-yabancı dayanışmasının seçkin bir örneğini veriyor.

Komite her Cumartesi düzenlediği dil kurslarıyla, yabancılara Hollanda'ca öğrenme olanakları sağlıyor. Ücretsiz olan bu kurslar demokrat Hollanda'lılar tarafından veriliyor.

Ayrıca çeşitli sosyal, kültürel, ekonomik konularda sohbetlerin yapıldığı, seminerlerin düzenlendiği Komite çalışmaları kapsamında; gençlik sorunları konuşuluyor, bedelli askerlik sorunu üzerinde duruluyor, kadınlar için çeşitli kurslar düzenleniyor. Kira ve konut sorunlarının da ele alındığı çalışmalarda belediye görevlileri, yasan haklar konusunda bilgi veriyorlar. Belirli zamanlarda eğlence gecelerinin de düzenlendiği Enschede'de tüm bu çalışmalar yabancı ayrımcılığına karşı dostluk ve dayanışma duygularının çiçeklenmesine yol açıyor. Türkiye'liler ve Hollanda'lılar arasında kaynaşma sağlanıyor.

Resmi ve demokratik kuruluşların da büyük destek ve

(devamı 9. sayfada)

AÇIKÇA

Remzi Çığ

"Kemerleri Sıkalım!"

Turgut Özal Bodrum'da tatilini geçirirken memleket meseleleriyle uğraşmayı da ihmal etmiyor. Geçenlerde iri vücudunu Akdeniz'in mavi sularında serinletirken "daha bir süre kemer sıkılması" gerektiğini buyurdu. Bu sözlere kemer sıkacak olanların tepkisi ne olacak diye beklerken, ilk tepki sanayicilerden geldi. Türkiye'nin hangi sahilindeki yalısından veya köşkünden yapıldığı belli olmayan açıklamada, "30 yıldır kemer sıkıyoruz" denerek, Özal'ın kemer sıkma politikasına karşı çıkıldı. Böylece iktidar-muhalefet diyaloğunun "sağlık bir zeminde" sürdüğü, "Türkiye'de demokrasi yok" diyenlere nisbet bir güzelce ispatlanmış oldu.

Ancak sanayicilerin 30 yıldır neyin kemerini sıktıkları da bir türlü anlaşılamadı. "Özel otolarındaki emniyet kemerlerini sıkıyorlardır" diyen oldu. "Fabrikalarındaki tezgahların kayışını sıkıyorlardır" diye düşünenler çıktı. Ama sorun bir türlü netliğe kavuşmadı. Sonuçta mesele sanayicilerin "tevazuuna" ve "üstün memleket sevgisine bağlanarak bir çözüme varıldı. Memurların örgütlerinin dağıtıldığı, Türk-İş yöneticilerinin işçileri uyutmakla meşgul olduğu bir sırada, sanayicilerin üzerlerine pek vazife olmadığı halde, bir de "muhalefet" görevini üstlendikleri anlaşıldı.

Bu muhalefetçilik oyununda, sanayiimizin "yüzakı", Adana'nın "gözbebeği" Sakıp Sabancı'ya da "sosyalistlik" görevi düştü. Sabancı geçenlerde yaptığı bir açıklamada, "asıl sosyalist benim" diyerek, "sol muhalefetin" başını çektiğini ima etti. Böylece 30 sene sonra da olsa Eski Ankara valilerinden Nevzat Tandoğan'ın dedikleri gerçekleşmiş oldu. Bilindiği gibi Tandoğan, İnönü'nün tek parti döneminde Ankara valisi iken, yakalanan ve huzuruna çıkarılan komünistlere "size ne oluyor, bu memlekete komünistlik lazımsa, onu da biz getiririz" demişti.

Ancak bu arada, işçiler, memurlar, köylüler, tüm emekçi halk yakın zamanda başlarına geleceği sezdiklerinden, tedbir almaktan geri durmadılar. Sıkıla sıkıla sıkılacak yanı kalmamış kemerlerinde bir yeni delik daha açmaya koyuldular. Yoksa, pantolanlar ayakta durmaz olur, monetarist politikanın sonuçları tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriliverirdi.

DAM ÜSTÜNDE SAKSAĞAN

BARLAS VE KEMİK

Milliyet Gazetesi'nin başyazarı Mehmet Barlas "Eğer bugün Özal'ın yerinde Calp, Sunalp, Avcı, İnönü kim olursa olsun aynı desteği verirdim. Sandıktan çıkan iktidarı desteklerdim." demiş. Bedii Faik'in deyimiyle ancak boy sıralamasına tabii tutulursa baş yazar olabilecek Mehmet Barlas'ın bu sözleri bizi pek şaşırtmadı. Hazret kemik çok sever.

İT VE AYI

Adanalı gapitalistlerimizden Sakıp Sabancı bey işsizliğin çok önemli ve tehlikeli olduğunu belirttikten sonra "Aç it fırın duvarı yıkar" buyurmuş. İşsizlik kapitalizmin ürettiği, kaynakların yanlış kullanımıyla ve ücretleri düşük tutma amacıyla ortaya çıkan, hatta çıkarılan bir olay. Sabancı'nın bu kadar korktuğu işsizliği ülkemizden kovmanın bir yolu var: O da kapitalizmi ortadan kaldırmak. Peki, bunun için kapitalistlerin ellerindeki tüm üretim araçları kamulaştırılırsa, Sabancı ne olur. Hiç. Ormanı yanmış ayıya döner.

AVRUPA DEHŞET İÇİNDE

Özal'ın Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı Ekrem Pakdemirli "Üçüncü Dünya Ülkelerini kullanarak Avrupa pazarlarını ele geçirmesini biliriz" demiş. Avrupalı kapitalistler yandı. Bundan böyle Avrupa pazarlarında Türk malı elektronik beyinler, elektronik daktilolar, fotokopi makineleri, faksimile cihazları, streo televizyonlar, laserli plakçalarlar, komputerli fotoğraf makineleri, sanayi robotları vb. satılacak.

PAHALILIK VE DEMOKRASİ

Halkçı Parti milletvekili Münir Sevinç'in belirttiğine göre "Pahalılıktan intihar olayları artmış". Kenan Evren'in 12 Eylül darbesinden bu yana ne artmadı ki? İşsizlerin sayısı. Verem vakaları. İş kazaları. Kapishanelerde "ölenler"in sayısı. İşkence. Geçinebilmek için kanını, böbreğini satanların sayısı. Tutuklu ve hükümlülerin sayısı. İdam edilenlerin ve idama mahkum edilenlerin sayısı. Bu liste o kadar uzun ki sebep olanlar hakkında şu hükme varabiliriz:

Demokrasi elde edildiğinde intihar edenlerin sayısı bir hayli fazla olacak!

Sermaye düzeninin işçilere getirdiği:

AÇLIK, VEREM, ÖLÜM

Geçtiğimiz ay ülkemizde, genel olarak kapitalist düzenin ve özel olarak da son üç buçuk yıldır faşizmin işçi sınıfı, emekçiler için ne anlama geldiğini pek iyi gösteren istatistikler yayınlandı.

Bunlardan ilki verem vak'alarındaki artışla ilgiliydi. Sendikal hakların gasbedilmesi sonucunda işverenle pazarlık etme gücünü kaybeden işçilerin gelir düzeyi, artan enflasyonla sür'atle düşürülmüştü; daha kötü beslenen, daha kötü giyinen ve daha kötü konutlarda yaşayıp, daha kötü koşullar altında çalışan işçiler ve aileleri arasında verem vak'alarının artmasından daha doğal bir şey olamazdı. Nitekim 1974 yılında 1979 yılına kadar her yıl ortalama 20 bin verem vak'ası tesbit edilirken, 24 Ocak kararlarının uygulanmaya başladığı 1980 yılında ve faşizmin egemenliği altında geçen 1981, 1982 ve 1983 yıllarında verem vak'aları gözle görülür bir biçimde artmıştır. (Bak tablo)

TABLO

Yıllar	Yeni teşhis konulan veremli hasta sayısı	
1974-79	Her yıl ortalama	20.600 kişi
1980		23.210 kişi
1981		25.232 kişi
1982		26.457 kişi
1983		28.634 kişi

Üstelik bu rakamlar ülkemizde her yıl bu hastalığa yakalananların gerçek sayısını da yansıtmamaktadır. Bir doktora veya hastahaneye başvurabilen sınırlı sayıdaki emekçiler arasındaki yıllık verem vak'alarıdır bunlar. Sigortasız olarak çalıştırılan milyonlarca işçinin durumunu yansıtmamakta, ama durumun korkunçluğu hakkında bir fikir vermektedir.

Kapitalizmin, hele bizim ülkemizdeki gibi geri bir kapitalizmin işçilere getirdiği bir başka felaket, iş kazası veya daha doğru bir deyişle iş cinayeti felâketidir. İlkel makinalarla ve hiçbir korunma tedbiri için masraf edilmeyerek sürdürülen üretim sürecinde, işçi posası çıkarılırcasına çalıştırılmakta ve genellikle günlük mesainin sonlarına yaklaşırken iş kazaları ortaya çıkmaktadır. Gene sadece sigortalara kayıtlı 2.5 milyon işçinin uğradığı iş kazalarını gösteren rakamlara sahip bulunuyoruz. Sigortasız olarak çalışan on milyonun üzerinde bir sayıya ulaşan işçilerin durumunu bilemiyoruz. Buna göre ülkemizde son beş yıl içinde 785.706 iş kazası olmuştur. Bu kazalarda 6627 işçi ölmüştür. Bu 400 işçiden birinin iş kazası sonucu öldüğünü ifade eden korkunç bir rakamdır ve dünyanın hiçbir ülkesinde bu kadar yüksek değildir. Bu iş kazalarında iş görmez derecede ağır sakatlanan işçilerin sayısı ise 12987'dir. İş kazasını yaralanmalarla atlatanlar yılda 150 bini bulmaktadır. Maden iş kolunda F.Almanya' daki ka-

(Devamı 9. sayfada)

Tercüman yabancı düşmanlığını körüklüyor

Pulch firması işçi temsilciliği seçimlerinde

Türk'lerin listesi IG Metall listesini mağlup ederek seçimi kazandı

...EN-Bethin-

Geçtiğimiz günlerde Tercüman Gazetesinde Pulch Firması işçi temsilciliği seçimlerine ilişkin bir haber yayınlandı. Haberin başlığı şöyle: "Türk'lerin listesi IG Metall Listesini Mağlup Ederek, Seçimi Kazandı." Haberde IG Metall'e karşı mücadele ederek (!), seçim kazanan Rıfat Karmış'ın sözlerine de yer verilmiş. Bu "işçi temsilcisi" şöyle diyor: "...'Bırakın Çalışalım' sloganı altında iş saatlerinin 35'e indirilmesine karşı çıktık. Sadece 50 Türk işçisinin çalıştığı firmada bu isteğimiz Alman işçileri tarafından da tasvip gördü. 7 kişilik işçi temsilciliğinin altısını benim listem kazandı. IG Metall'in listesi ise ancak bir kişi çıkarabildi. Benimle birlikte Türk arkadaşım Şevket Kaya da temsilci seçildi. Bu netice sadece politika yapan ve Dünyanın en büyük sendikası olan IG Metall'e karşı bir avuç Türk ve Alman işçisinin müştereken verdiği bir derstir."

Türkiye'nin sayılı patronlarından Ilıcaklı'ların Gazetesi Tercüman, Türkiyeli işçilerin Alman işçi sınıfıyla kaynaşmasını hazmedemiyor. Her fırsatta kendi sınıf kardeşi Alman patronlarının yanında saf tutarak, Türkiyeli işçileri Al-

(devamı 9. sayfada)

TÜRKİYELİ AYDINLARLA DAYANIŞMA YÜKSELİYOR

B. KREISKY
Avusturya eski Başbakanı

F. GOMES
Portekiz eski Cumhurbaşkanı

U. LINDENBERG
Şarkıcı

M. TEODORAKIS
Besteci ve milletvekili

Yurtdışında, "Aydınlar Dilekçesi"ni imzalayan aydınlarla dayanışma kampanyası başlatan "Türkiyeli 1256 Aydınla Dayanışma İnsiyatifi" bir basın bülteni yayınlayarak kampanya sonuçlarını kamuoyuna duyurdu. Basın bülteninde Türkiyeli aydınlarla dayanışma içinde olduklarını bildiren dünyanın çeşitli ülkelerinden 2000'i aşkın ilerici, demokrat, yazar, sanatçı, sendikacı, bilim adamı ve parlamento üyesinin isimleri de açıklandı.

Bu arada Dünya Bilim ve Eğitim Emekçileri Sendikası (FISE) Genel Başkanı Daniel Retureau da FISE üyesi 25 milyon eğitim emekçisi adına Türkiyeli aydınları destekleyen dayanışma kampanyasına katıldı.

TÜRKİYE'Lİ 1256 AYDINLA DAYANIŞMA İNSİYATİFİ BASIN BÜLTENİ

"Türkiye'nin en tanınmış bilim adamı, yazar ve sanatçılarının da aralarında yeraldığı 1256 aydın, 15 Mayıs 1984' de, Ankara'da, bir bildiri ile "Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemler" ini açıkladılar. Bildiri sahipleri, 12 Eylül 1980 askeri darbesinden bu yana oluşturulan politik-hukuki-idari yapı ve uygulamaların, temel insan haklarına, parlamenter demokratik kurum ve ilkelere ters düştüğünü belirttiler. Bugün kamuoyunda "Aydınlar Bildirisi" adıyla tanınan metni imzalayanlar, "çağdaş demokrasinin, ayrı ayrı ülkelerin özel koşullarına göre uygulamadaki değişikliklere karşın, değişmeyen bir özü" olduğunu vurguladılar. 1256 aydın, "halkımız çağdaş toplumlarda geçerli insan haklarının tümüne layıktır ve bunlara eksiksiz sahip olmalıdır" cümlesiyle özetlenen; düşünce, basın ve örgütlenme özgürlüklerine ilişkin bir dizi talepte bulundular. Özellikle de işkencenin ortadan kaldırılmasını, idam kararlarının infazının durdurulmasını, kapsamlı af çıkarılmasını ve 1982 Anayasasının ve son yasaların bu demokratik ilkeler ışığında değiştirilmesini... istediler.

Bu görüşlerini iletmek için, anayasanın da tanıdığı 'yurttaşların parlamentoya dilekçe ile başvurabilme haklarını' kullanan aydınlar sert bir saldırı ile karşılaştılar. Sözkonusu bildirinin ülke basınına yansıması aynı gün Sıkıyönetim Komutanlıklarınca konulan sansürle engellendi. Birkaç gün sonra, Bildiri metni, Başbakanın bir basın toplantısında yabancı bir gazetecinin sorusuna verdiği cevap vesilesiyle gazetelerde yeralabildi. Ancak, hemen ardından askeri savcılar Bildiriyi imzalayanlar hakkında soruşturmaya giriştiler. Soruşturma sürerken, Cumhurbaşkanı Evren bu Bildiri üzerine bir konuşma yaptı ve 1256 aydını "vatan hainliği" ile suçlayarak, "dış düşmanlar kaleyi içten almak istiyorlar, sağladığımız huzur ve istikrar ortamını bozmak istiyorlar", "ben bu anayasada delik açtırmam" dedi.

Bildirinin yarattığı geniş yankılar ve bildiriyi imzalayanlara çok sayıda yeni katılmalar olması, saldırıların gün geçtikce yoğunlaşmasına yol açtı. Bu kapsamda, 20 Haziran'da toplanan ve üyelerinin tümü Cumhurbaşkanı'nca belirlenen Üniversitelerarası Kurul, Aydınlar Bildirisini "anayasa ve ülke çıkarlarına

(devamı 9. sayfada)

1256 Türkiye'li aydınla dayanışma içinde olduğunu açıklayanlardan bazıları

İNGİLTERE

N. Kinnock (İşçi P Bşk/P Ü), D. Steel (liberal P Bşk/ P Ü), N. Atkinson (İşçi P Yön Kr Ü/P Ü) G. Robertson (İşçi P Ortadoğu söz/P Ü), P. Plouvipz (Sanatçılar Sen Gn Bşk), A. Mitchell (Şair), Prof E. Hobsbawm, Prof T. Bottomore, Prof R.Miliband Ord Prof R. Hilton, Ord Prof R. Simon, Prof M. Desai, Lord F. Brockway, Dr W. Stephenson (Öğ Üy Sen Bşk), C. Mullin (Editör/Gazeteci), A. White (Gazeteci), L. Wood (Gazeteci), K. Ashton (Gaz Sen Gn Sek), Prof B. Crick, M.Evans (Ulaşım İşçileri Sendikası Gn Sek).

DANİMARKA

A. Jorgensen (Sosyal Demokrat P Bşk/Eski Başbakan), L. Gyldenkilde (Parlam Bşk Y), L. Budtz (Avrupa Kon Bşk Y), K.Christiansen (Danimarka Sendikalar Konf Bşk), B. Elmquist (Avrupa Kon Hukuk Kom Bşk), T.Lund (P Ü Sos Dem P), A.G. Holmsgaard (P Ü Sos Dem P), J. Jansen DKP Bşk), C. Amudsen (Kopenhag Belediye Bşklarından), T. Liversage (Yazar), P. Seeberg (Yazar), D. Turell (Yazar), Prf J.P.Jensen, Prof J. Israel, Prof E. Bredsdorff, V. Hansen (Barış ve Güvenlik Kom Bşk), C.V. Hansen (Hukukçu), E. Stinus (Yazar/Şair).

İSVEÇ

P. Watsberg (Dünya PEN Klüpleri Bşk), Birgitta Andersson (Tiyatro/Film Sanatçısı), E. Ransemar (Yazarlar Merkezi Gn Bşk), P. Kogeson (Yazarlar Sen Gn Bşk), A. Lundkvist (Yazar/Kraliyet Akad Üy), L. Forssell (Şair Kraliyet Akad Üy), T. v. Vegesack (İsveç PEN Klüp Bşk), P. Curman (Redaktör/Şair), Dr E. Hofsten (Yazar), H.G. Franck (P Ü SPD), L. Blom (P Ü Moderat P), S. Korpas (P Ü Merkez P), H. Cars (Eski Bakan P Ü), O. Söderquist (P Ü VPK), K. Andersson (Eski Bakan/P Ü Merkez P), S.Marjasin (Belediye İşçileri Sen Bşk), G. Soderlund (Grafik İşçileri Sen Gn Sek).

FRANSA

Prof M. Rodinson, Prof L. Schwartz, Prof P. Vidal-Naquet, Prof C. Coouery-Vidrovitch, Prof J. Duvignaud, Prof M. Bazin, R. Tavernier (Fransa PEN Klüp Bşk), Fransa Yazarlar Birliği, J.P. Tournadre (Yüksek Öğr Emekçileri Sen Gn Sek), Prof M. Beaud, J. Hutzinger (FSP Dış İlişkiler Sek), A Tregouet (FSP Haberleşme Sek), J.P. Bachy (Avrupa Parlam Ü), E. Pignon-Ernest (Ressam/Grafiker), Prof J. Deutsh, Songuinetti (Emekli General), M. Debarge (Eski Bakan), Prof H. Montias (Yazar).

AVUSTURYA

Dr B. Kreisky (Sosyalist Parti Onur Bşk/Eski Başbakan), P. Jankowitsch (ASP Dış İliş Bü Sek), L. Resetarits (Tiyatro Sanatçısı), L. Prasser (Aktris), D.Macher (Aktris), P. Strauss (Aktör), S. v. Sinatovich (Aktris), P. Keppelmüller (P Ü), A. Konencny (P Ü), J. Kap (P Ü), B.Ederer (P Ü), G. Dietrich (P Ü), H. Hieden (P Ü), H. Braun (P Ü), P.Kreisky (Sosyal Bilimci), F. Hochmair (P Ü), I. Smejkal (P Ü).

YUNANİSTAN

M. Teodorakis (Besteci/P Ü), Y. Ritsos (Şair), T. Nasulik (Yazarlar Birliği Bşk), E. Ipsilanti (Tiyatrocular Sen Bşk/P Ü), A. Tasos (Ressam/Yunanistan Kültür Har Bşk), A. Samarakis (Yazar), M. Katrakis (Tiyatro Sanatçısı), Prof V. Silias (Siy Bil Fak Dekanı/Ulusal Dem Dayan Kom Bşk), Prof M. Nikolinakos, Prof M. Statopulus (Atina Ün Rektörü), Prof Y. Vuduris, Y.Boz (Sinema San).

A.B.D.

E.L.Doctorow (Yazar), A.Ginsberg (Şair), G. Kinnell (Yazar), J. Irwing (Yazar), S. Sontag (Yazar), W.Styron (Yazar), CHRDT Destekleyicileri: R. Clark (Eski Bakan), Prof N. Chomsky (Nobel Ödülü Sahibi), P. Seeger (Ses Sanatçısı), Prof. J. Becker, Prof. R. Faik, Prof. D. Foley, Prof D. M. Gordon, Prof R. L. Heilbroner, Prof E. Ahmad, Prof E. J. Nell, Prof B. Oilman, Prof. A. W. Shaikh, Prof G. Wald, Prof E. Said, W.S. Coffin (Din Adamı), H. Magdoff (Yazar/Editör), P. Sweezy (Yazar/Editör).

PORTEKİZ

F. de Costa Gomes (Eski Cumhurbaşkanı/Mareşal), M.L.Pintasilgo (Eski Başbakan), Prof R.L. Gomes (Porto Ün Rek/Demokratik Cephe Cumhurbaşkanı Adayı), R. Rego (P Ü SP), C. Oliveira (P Ü UEDS), A.Taborda (P Ü MDP), M. A. Nogura (P Ü PKP), M.T. Horta (Şair), F. de Andrade (Şair), A. de Sousa (Ressam), Prof A. Castro, I. Losa (Yazar), J.Rodrigues (Ressam), H.Costa (Tiyatro Yazarı/Rejisör), J.Viera (Heykeltraş, E. Munoz (Aktris), Prof O. Lopes, L. Cilia (Ses Sanatçısı), S.Bodinhı (Ses Sanatçısı, R. Ribeiro (Ressam).

NORVEÇ

L. Asen (P Ü İşçi P), O. Peterssen (P Ü İşçi P), J.Aano (P Ü Hristiyan Halk P), P.Aas (P.Ü. Hristiyan Halk P), T. Koritzinky (Sosyalist Sol P Bşk P Ü), A. M. Henriksen (P Ü Sosyalist Sol P), S. Johnsen (P Ü İşçi P), K. Sandegren (Norveç İşçi Sen Kon Uluslararası Böl Bşk), J.I. Nalsund (Demir ve Metal İşçileri Sen Gn Sek), F. Knudsen (Sosyal Demokrat Gençlik Ör Bşk), T.Ö. Faerövik (Gazeteci), T.Berekke (Yazarlar Sen Gn Sek), H. Lochner (Hukukçu), M. Nansen (Yazarlar Merkezi Bşk), Prof. A. Bratholm, J. Michelet (Yazar/Gazeteci).

(devamı 9. sayfada)

Türkiye'de aydınlar yargılanmaya başladı

Aziz Nesin

Prof. Hüsnü Göksel

Prof. Bahri Savcı

Vedat Türkali

Mahmut T. Öngören

Prof. İlhan Tekeli

Türkiye'de 1383 imzalı "Aydınlar Dilekçesi"ni imzalayanlar hakkında sürdürülen soruşturmanın bir bölümü sonuçlandı ve ilk olarak ifadelerinin alınması tamamlanan 56 aydın hakkında İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde dava açıldı. Aralarından Aziz Nesin, Prof.Hüsnü Göksel, Prof.Bahri Savcı, Prof.Şerafettin Turan, İlhan Selçuk, Atıf Yılmaz, Prof. Korkut Boratav, Vedat Türkali, Mahmut T.Öngören, Prof.İlhan Tekeli, Güngör Dilmen, Doç.Yalçın Küçük, Doç.Mete Tuncay, Prof.Yakup Kepenek gibi öğretim üyeleri, yazar ve sanatçılar bulunan bu 56 kişi 1402 sayılı sıkıyönetim kanununa muhalefet ettikleri iddiasıyla 3 aydan bir yıla kadar hapis istemiyle yargılanacaklar.

Dilekçede imzası bulunan diğer kişilerle ilgili soruşturmalar ise sürdürülüyor. Şimdiye dek İstanbul'da 540, Ankara'da ise 461 kişinin ifadeleri alındı. Toplam 308 kişinin ise adresleri tespit edilemediğinden ifadeleri alınamadı.

Faşist yönetim böylece, tüm yurtta estirdiği korku, terör ve baskı düzeni hakkında herhangi bir eleştiriye tahammülsüzlüğünü binbirinci kez ortaya koydu. "Demokrasiye geçtik" yaygalarının riyakarlığı bir kez daha gözler önüne serildi.

Tüm sermaye çevrelerinin, bu arada bira fabrikatörlerinin dahi çeşitli konularda görüşlerini gazetelere çarşaf çarşaf ilanlar vererek dile getirdiği Türkiye'de faşist yönetimin ve çetebaşı Evren'in Aydınlar dilekçesine karşı gösterdiği tepkide dile gelen halk düşmanlarının korkusudur. Ne ki, korkunun faşist diktatörler için ecele bir faydası yoktur. Ve ecel onları, emirlerindeki tüm savcılara, yargıçlara, insanlıklahiçbir ilgisi olmayan tüm işkencecilerine rağmen bir gün mutlaka yakalayacaktır.

Doğramacı'nın "kara cüppelileri" de Aydınlar Dilekçesine karşı

Faşizmin üniversite camiasındaki bir numaralı yardakçısı, YÖK Başkanı İhsan Doğramacı da "emrindeki" üniversite rektörleri ile bir toplantı yaparak "Aydınlar Dilekçesi" ne karşı çıktı.

Sivas'ta yapılan Üniversitelerarası Kurul toplantısından sonra kamuoyuna sunulan açıklamada, aydınlar bildirisinin "Üniversiteleri yeniden kargaşa ortamına sürüklemek amacını taşıdığı" iddia edilerek, dilekçede imzası bulunan 36 öğretim üyesi hakkında gerekli soruşturmanın başlatıldığı belirtildi.

Toplumsal yaşamın tüm alanlarında demokratik kural ve uygulamaların geçerli olmasını isteyen 1383 imzalı aydınlar dilekçesi, üniversitelerin yönetimi ve özerkliği konusunda şöyle diyordu:

"Toplumun en yetişkin kesimi olan üniversitelerin özerklikten yoksun bırakılarak, kendi kendilerini yönetmeye layık olmadıklarının ileri sürülmesi, ülkemizde demokrasinin işleyebileceğini inkar etmek anlamına gelir. Bütün yüksek öğretim kurumlarının atamalarla oluşturulan aşırı yetkili bir kurulun buyruğuna verilmesi, hem gençlerin iyi yetiştirilmesini, hem de bilim yapılmasını şimdiden engellediği gibi, ülkenin geleceği için büyük kaygılar da doğurmaktadır. Bu nedenle YÖK düzeninin bir an önce seçim ilkesine dayalı özerklik yönünde değiştirilmesini gerekli görüyoruz.

Faşist yönetime midelerinden bağlı, bilim ve bilimsel çalışmayla ilgileri sırtlarındaki "kara cüppe"den ibaret olan Doğramacı ve şürekasının bu görüşlere tepkisi kimseyi şaşırtmadı. 12 Eylül'den bu yana üniversitelerdeki tüm ilerici, demokrat, bilimin onurundan, bilimsel çalışmanın özerkliğinden yana öğretim üyelerinin işine son veren YÖK üyelerinden ancak böyle bir davranış beklenirdi. Dilekçeye imza atan öğretim üyelerini cezalandırma konusunda sıkıyönetim savcılarından bile hızlı davranan bu "profesörler" böylece faşist ağababaları nezdinde bir hayli puan kazandılar. Ancak bu "puanlar" üniversitelerde bilimin ve bilimsel çalışmanın onuru birgün yine yükseltildiğinde, kuşkusuz yeni bir değerlendirmeye tabi tutulacak. Ve sahipleri arkalarında lekeli bir isim bırakarak, bir daha gelmemek üzere üniversite camiasından defedilecekler.

Avrupa Parlamentosu: Yapı değişmedi

Haziran ayında Avrupa'daki duvarların önemli bir bölümünü Avrupa Parlamentosu seçimleri için hazırlanan afişler kaplıyordu. Birçok ülkede siyasi partiler bu seçimleri bir "güvenoyu" yoklaması biçiminde görüyorlardı. Ancak 14 ve 17 Haziran'da yapılan seçimlerde bir şey ortaya çıktı: Avupalı seçmen Avrupa Parlamentosuna yüz vermemişti. Sandığı giden seçmen sayısı toplam seçmen sayısının sadece yarısıydı. Seçmenin bu koşullar altında Avrupa Birleşik Devletlerinin gerçekleşebileceğine dair bir umudu yoktu.

Batı Almanya'da çıkan Stutgarter Zeitung "Avrupa siyasi birliği için yapılan görkemli planlar rafa kaldırılabi-

Mitterand: politikaları emekçileri öfkelendirdi, faşistleri güçlendirdi.

lir" diyordu. Sosyalist Enternasyonal Başkanı Willy Brandt "çok ciddi bir ders" diye durumu özetledi. Avrupa Parlamentosu Başkanı Pieter Dankert ise daha seçimlerden önce "Ya Avrupa tam bir sessizliğe bürünürse?" diye kuşkularını dile getirmiş ve haklı da çıkmıştı. Örneğin İngiltere'de seçmenlerin üçte ikisi sandıktan uzak durmuştu.

Avrupa Ekonomik Topluluğunun gelecekte de dişe dokunur bir gelişme gösteremeyeceği endişesi, seçimlere olan ilgiyi düşürdü ve hatta 1989 seçimleri ile ilgili olarak daha köklü kaygılara yol açtı. Gerçekten de milyonlarca Batı Avrupalı sorunlarının çözüm yerinin Avrupa Parlamentosu olduğuna inanmıyor.

Haziran seçimleri bu Parlamentonun siyasi yapısını pek fazla değiştirmedi. Reagan'ın Moskova boykotunu, füzeler konusunda NATO planlarını ve sosyalist ülkelerin iç işlerine karışma yollarını destekleyen muhafazakar grup hala çoğunluğu koruyor. İtalyan ve Fransız neo-faşistlerini de bu seçimde içine alan bu grup tartışmalar ve kararlarda nihai kararı verecek. Ancak ana muhalefeti sosyalistlerin eline geçirmesiyle tartışmaların daha canlı olacağı sanılıyor. Çevreciler de 11 sandalye ile ilk defa temsil edildiler.

Ancak Avrupa Parlamentosu içinde önemli bir yapı değişikliğinin olmaması tek tek ülkelerde belirgin değişiklikler olmadığı anlamına gelmiyor. Bazı ülkelerde suskun, diğerlerinde ise canlı bir seçim yaşanması çok değişik anlamlara geliyor.

İTALYA: İtalya'nın cumhuriyet tarihinde ilk kez olarak komünistler yüzde 33,3'lük oy alarak görece bir çoğunluk sağladılar. İktidardaki Hristiyan Demokratlar da yüzde 33 ile ikinci oldular. Bu mantıklı ve uzun süredir beklenen bir sonuçtu. Nitekim sonuçlarnın belli olmasının sabahında tüm İtalya komünistlerin zaferini belirleyen afişlerle bir anda donandı. Beş koalisyon partisi ise 1979 Avrupa parlamentosu seçimlerinden daha az oy aldılar ve Avrupa Parlamentosunda daha az sandalyeyle yetindiler.

İNGİLTERE: İktidardaki Muhafazakar parti 60 sandalyesinin 15'ini yitirdi, buna karşılık İşçi Partisinin sandalyeleri 17'den 32'ye çıktı. Bu da İngiliz halkının Thatcher'in politikalarına daha da fazla karşı çıktığı anlamına geliyor. Muhafazakarlar da en fazla oy kaybına şehirlerde uğradılar.

FRANSA: Sosyalist hükümetin büyük firmalara verdiği

(Devamı 9. sayfada)

□□□□

Orta Doğu'da savaşın bedeli

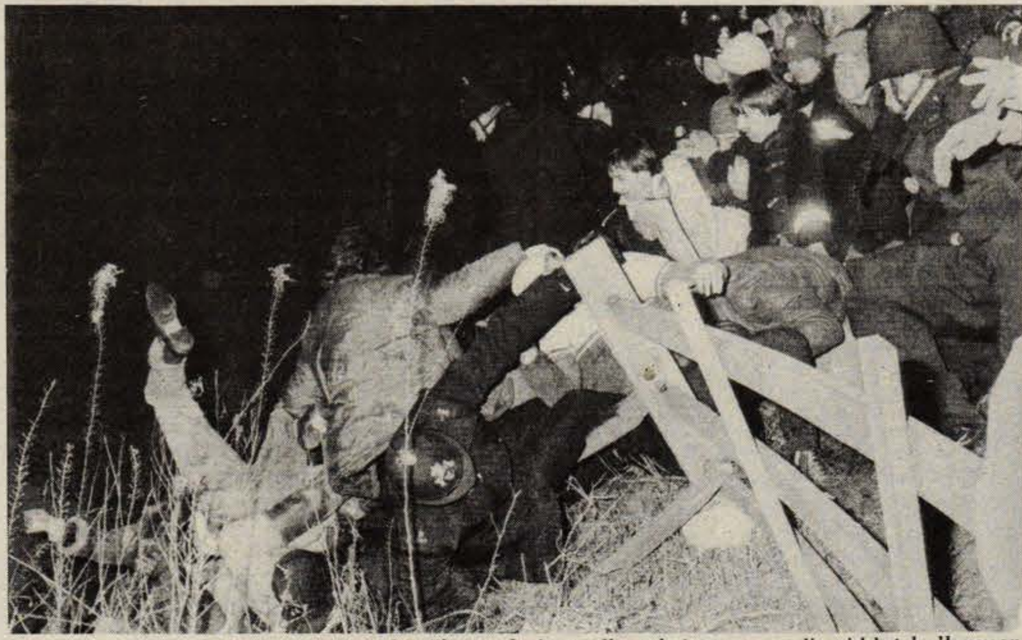
İnsan kaybı: 100 bin ölü, 150 bin yaralı, 55 bin esir. 100 bin kişi askerden kaçmış.

Maddi kayıp: Pekçok petrol tesisinin tahribi. İhracat 1980 yılında günde 3,5 milyon varil iken, şimdi günde 600 bin varile düşmüş. Dış borçlar: 60 milyar dolar.

Saddam yönetimi süregiden savaşta insan kayıplarını telafi edebilmek için yeni yeni yöntemlere başvuruyor. Irak Ulusal Demokratik Cephesi (CUD) tarafından bu konuda yapılan bir açıklamada, "Saddam diktatörlüğünün öğrencileri "halk ordusu" adını verdiği ordunun saflarına katılmaları konusunda zorladığı, bu isteme uymayan öğrencilerin ise Selahattin Üniversitesi'nde boykot ve gösterilere başladıkları bildirildi. Gösteriler sonucu bir öğrencinin öldüğü, birçoğunun yaralandığı ve onlarcasının tutuklandığı belirtilen açıklamada, öğrencilerin boykotunu desteklemek amacıyla Erbil, Süleymaniye, Dahuk, Musul, Zahu ve diğer pekçok yerleşim bölgelerinde geniş halk gösterileri yapıldığı belirtildi.

300 İsrail danışmanı Güney Afrika'da

Suriye'de yayınlanan AL HADAF Gazetesi'nin bildirdiğine göre, 300 İsrail danışmanı Güney Afrika'da ırkçı rejimin hizmetinde görev yapıyor. Günümüzde ırkçı politika ve uygulamaların şampiyonlağunu yapan Güney Afrika yönetimi ile İsrail arasındaki işbirliği ve dayanışma bu kadarla sınırlı değil. Irkçı rejimin üst düzeydeki subayları da uzun bir zamandır Tel Aviv'de eğitim görerek, Güney Afrika halklarının özgürlük mücadelesini bastırma konusunda bilgi ve görgülerini artırıyorlar!

İngiliz kömür işçilerinin yürüttüğü büyük grevleri engellemek isteyen polis şiddet kullanıyor.

Kömür işçilerinin grevi kararlılıkla sürüyor

İngiliz kömür işçilerinin grevi dördüncü ayını doldurmak üzere. Mart ayı başlarında, Thatcher Hükümeti'nin 20 kadar kömür işletmesini kapatarak, 20 bin kömür işçisini sokağa atma girişimlerine karşı mücadeleye girişen kömür işçileri grevlerini büyük bir kararlılık içinde sürdürüyorlar.

Grevin 4. haftasında Demiryolu işçileri ve kamyon sürücüleri, grevdeki kömür işçilerini desteklemek amacıyla ülke çapında greve gitti. Ülkenin en büyük ulaşım sendikası üyelerini, kömür işçileri ile dayanışmaya ve kömür dağıtımını engellemeye çağırdı. Bu arada matbaa işçileri de grevdeki kömür işçilerini destekleme grevi yaptılar. İngiltere'nin en büyük gazeteleri Financial Times, Sun ve Daily Mirror grev nedeniyle bir gün çıkmadı.

150 bini aşkın kömür işçisinin, hükümetin işçi ve emekçi düşmanı politikalarına karşı yürüttüğü grev kararlılıkla sürerken, bu arada Thatcher

Scargill tutuklandı

hükümeti de boş durmuyor. Bir yandan sermaye yanlısı gerici basının da çabalarıyla grevin kırılması için çeşitli senaryolar tezgahlanırken, öte yandan grevdeki kömür işçilerini şiddet yoluyla sindirme çabalarına hız veriliyor. Atlı polisler, özel eğitim görmüş polis köpekleri grevci işçilerin üzerine sürülüyor. Geçtiğimiz günlerde Yorkshire'ın Orgreave bölgesinde polisin grev gözcülerini engellemek istemesi sonucu çıkan olaylarda 60 kişi yaralandı ve sendika başkanı Scargill karayolunu kapattığı gerekçesiyle polis tarafından tutuklandı. Bundan iki hafta sonra ise binlerce işçi ve polis arasında şiddetli çatışmalar meydana geldi. Londra'da bir grup işçi Ulusal Kömür İşletmeleri Merkezi'ni basarak, binayı 3,5 saat işgal altında tuttu.

Tekelci sermayenin çıkarlarını savunan Thatcher hükümeti, İngiliz ekonomisinin içinde bulunduğu krizi işçi sınıfının, emekçilerin sırtına basarak aşmaya çalışıyor. Bu amaçla monetarist politikalar uygulayarak, bir çırpıda onbinlerce işçiyi sokağa atmaktan perva duymuyor. Emekçi halkın yaşam düzeyini kötüleştiren uygulamalara hız veriyor, sosyal harcamaları kısıyor. Ama emperyalist dünyanın önde gelen temsilcilerinden biri olarak, silahlanma yarışını azdırmaktan, Amerikan nükleer füzelerinin İngiltere dahil tüm Nato ülkelerine yerleştirilmesini desteklemekten geri durmuyor. Böylece emekçi halkın en zorunlu ihtiyaçlarından kıstığını, bombalara, nükleer füzelere, yani ölüm ve yıkıma yatırıyor.

Boyalı basınımızın büyük haberi . . .

BÜYÜK PATLAMA!

"1000 Rus öldü. Füze deposu infilak etti." Bu, BİLD gazetesinin 23 Haziran tarihli özel haberinin başlığı. Haber şöyle devam ediyor: "Hava savunma füzelerinin üçte biri ve birçok orta menzilli füze imha oldu. Son yarım yıl içerisinde bu türden birçok patlama oldu".

Habere bakılırsa bu patlamada Sovyetlerin mevcut hava savunma füzelerinin üçte biri gitmiş. Son altı ay içinde bu türden birçok patlama olduğuna göre, Sovyetler Birliği'nin elinde ya hiç füze kalmadı ya da "hür dünyanın" "demir perde" gerisindeki özgürlük ateşiyle yanan Soljenitsin ve Saharov türünden insanları "kurtarmak" için girişeceği haçlı seferini püskürtmeye yetmeyecek kadar az füze kaldı. O halde "hür dünya" niye bekliyor? Ya bu haber yalan, ya da Sovyetler Birliği'nin silah üstünlüğüyle batıyı tehdit ettiği ve bu nedenle de batının daha çok silahlanması gerektiği masalı.

Yine BİLD gazetesinin haberine göre "büyük patlama" bir ABD casus uydusu tarafından Mayıs ortalarında öğle vakti tesbit edilmiş. Fakat ancak Pentagon yapımı James Bond filimlerine yaraşır kalitedeki bu haber, nedense BİLD gazetesi tarafından Haziran ayında veriliyor. Bu tür patlama haberleri BİLD gazetesinde ara sıra yer alır. Nitekim bundan dört yıl önce 13 Şubat 1980'de de gazete böylesi bir patlama haberi vermişti: "Bakteri bombası patladı. 1000 Rus öldü!"

Bu hayali patlama haberini Washington Post, BİLD ve malum benzerleri dışında hiçbir ciddi batı basını ve haber ajansı vermedi. Bizim anti-komünist boyalı basın herzamanki gibi, bu habere atladı. Ama bizimkiler bu haberi aktarırken bile cehaletlerini gizleyemediler. Çünkü boyalı basınımız da Türk burjuvazisi gibi sonradan görme hödük! Tercüman gazetesi 24 Temmuz tarihli sayısında haberi şöyle veriyor: "Washington Post gazetesi ise dünkü sayısında, Murmansk üssünde bulunan Sovyet deniz kuvvetlerinin elindeki yerden havaya Cruise füzelerinin üçte birinin patlamada yok olduğu ileri sürülüyor." Bizim boyalı basın Cruise füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilen nükleer başlıklı ABD füzeleri olduğundan bile habersiz.

İşin daha ilginç yanı, patlama olduğu iddia edilen Sovyet üssünün barış hareketlerinin oldukça güçlü olduğu ve bu nedenle Persing II ve Cruise füzelerinin yerleştirilmesinde ABD'nin büyük güçlüklerle

(Devamı 9. sayfada)

Kohl'e yakışan bir davranış

Bonn'daki sağ partiler koalisyonu tarafından hazırlanan ve temelini yabancı düşmanlığının oluşturduğu yeni yabancılar yasasına karşı tepkiler giderek genişliyor. Geçtiğimiz günlerde Klise, sendikalar, çeşitli meslek kuruluşları ve Alman aydınları tarafından yeni yabancılar yasasına karşı bir imza kampanyası başlatıldı ve kısa sürede imza sayısı 40 bine ulaştı. Kampanya'ya Heinrich Böll, Günter Grass, Udo Lindenberg gibi ünlü yazar ve sanatçıların yanı sıra çok sayıda sosyal demokrat ve Yeşil milletvekili de katıldı.

Kampanyayı düzenleyenler daha sonra 40 bin imzalı dilekçeyi Başbakan Kohl'e sunmak üzere Bonn'a gelerek, gö-

Botha'yı protesto edenler

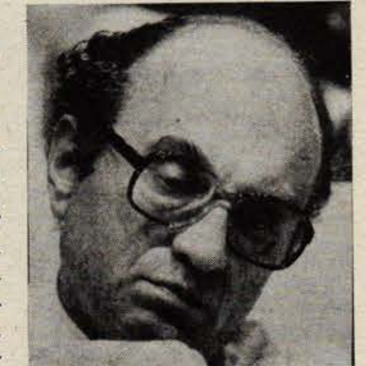
rüşme talebinde bulundular. Ancak bu talepleri kabul edilmedi. Başbakan Helmut Kohl bu sırada daha "önemli" işlerle meşguldü ve ırkçı politikalarına destek aramak üzere batı Avrupa ülkelerini ziyaret eden Güney Afrika'nın devlet Başkanı Botha'yı dinliyordu. Yabancılar yasasına karşı imza kampanyası düzenleyenlerin temsilcilerini kabul etmeyen Başbakan Helmut Kohl aynı gün bir de Hayvanları Koruma Derneği yöneticilerini kabul etti.

İktidara geldiğinden bu yabancı düşmanlığını azdıran Helmut Kohl'e doğrusu bu davranışlar oldukça yakışmaktadır. O, ülkesinde yabancı düşmanlığına karşı çıkan aydınlara ne kadar uzak ise, Irkçı Güney Afrika'nın devlet başkanına o kadar yakındır. Çünkü ırkçılık da yabancı düşmanlığı da aynı çağdışı temellerden kaynaklanırlar. Irkçı ve katil bir yönetimin devlet başkanını 40 bin Alman ilericisinin temsilcilerine tercih ettiren tutumun nedeni de budur.

Flick Hür Demokratların başını yedi

Hür Demokrat Ekonomi Bakanı Otto von Lambsdorff hakkında Flick şirketinden 135 bin mark rüşvet aldığı gerekçesiyle bir süredir yürütülmekte olan soruşturma sonuçlandı. Soruşturmayı yürüten savcılık, Lambsdorff hakkında yeterli delilin toplandığını ve bu delillerin Ekonomi Bakanı'nın yargılanmasını gerektirdiğini açıkladı. Bunun üzerine ekonomi bakanlığından istifa etmek zorundan kalan Lambsdorff'un yerine ise yine Hür Demokrat Parti'den Martin Bangemann atandı.

Böylece ekonomi bakanı olarak, sosyal demokrat-hür demokrat koalisyon hükümetinden bu yana tekellerin çıkarlarını azgınca savunan, emekçilerin sosyal haklarının kısıtlanması için vargücüyle çalışan bir bakan ardında kirli bir isim bırakarak hükümet-

Lambsdorff İstifa Etti.

(Devamı 9. sayfada)

GÖÇMEN İŞÇİLER VE EDEBİYATÇILARIMIZ

ÖMER POLAT

Dayanışma: Bize kısaca kendinizi tanıtırmısınız?

Ö.Polat: 1942 yılında Ağrı'nın bir köyünde doğmuşum. İlkokulu köyümde, ortaokul ve liseyi Ağrı'da, üniversiteyi ise Erzurum'da okudum. Bingöl Lisesi'nde, Kızılcahamam Lisesi'nde, Ankara Akdere Ortaokulu'nda ve Ankara Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okul'nda öğretmenlik yaptım. 1978 yılında kültür ateşesi olarak Bonn'a tayin olundum. İki yıl çalıştım ve iktidar değişimi ile benim de işime son verildi. O zamandan bu yana da Federal Almanya'dayım.

Dayanışma: Biraz da edebiyat anlayışınız üzerine konuşalım isterseniz. Türkiye'de "Mahmudo ile Hazel", "Sarıgöl" ve "Dilan" adlı romanlarınız yayınlandı. Ayrıca "Aladağlı Mıho" ve "804 İşçi" adlı oyunlarınız Ankara Sanat Tiyatrosu'nda uzun süreler oynadı. Bu yapıtlarınız o zamanki edebiyat çevrelerinde nasıl karşılandı, yankıları nasıl oldu?

Ö.Polat: Benim edebiyat anlayışım insanda var olan güzel yanları, ilerici yanları arayıp ortaya çıkarmaktır. Kötü yan koy, dünyaya gerici bakanlara kalsın. Bütün baskılara, bütün zulümlere karşı toplumlar içten içe değişmekte, güzelden yana gitmekkedir. Onu değiştiren ise insandır. Benim için ise aslolan insandır yapıtlarımda. Onu var eden nedenlerdir. Onu kötü eden nedenlerin düşmanıyım. Ama her insanda bir güzel yan buna rağmen vardır. İşte ben bu yana vurgunum. Yani bizi o güzel geleceğe götürecek, sosyalizme götürecek yanına vurgunum insanın. Yapıtlarımda bunu işlemeye çalıştım. Olay anlatıcısı olmaktan hep kaçındım. Yazarın görevi olayları ad değiştirerek yazıya dökmek değildir. İnsanın gelişmekte olan yanından olaylar yaratarak, ona gelecekteki güzel dünyanın muştusunu vermektir. Elbette bu olayların içinde acı ve tatlı yanlar olacaktır. Olmasa yaşamın gerçeğinden uzaklaşmış olur yazar. Yani ütopikleşir. Acı yanları da, kötü yanları da yazarken insanı suçlamamak gerekir. Onu kötü eden içinde yaşadığı toplumsal durumudur. İşte burada yazarın sorunu o insanı kötü olarak anlatmak değil, onu, onu kötü eden durumla birlikte ele almaktır. O zaman insanın düşmanı çıkacaktır ortaya.

Benim sanat anlayışım kısaca budur. Türkiye'de yapıtlarım yayınlandığı zaman benim görüşüme katılanlar benden yana oldular. Yapıtlarımı sevdiler, övgüler yazdılar. Benim bu sanat anlayışımdan yana olmayanlar ise, ya sustular, ya da kara çalmaya çalıştılar.

Dayanışma: Bildiğiniz gibi Avrupa'da Türkiyeli işçilerle birlikte çok sayıda başka uluslardan işçilerle çalışıyor. Bu insanlar buraya gelirken kendi kültürel miraslarını da taşıdılar. Elbette burada da kendilerine yabancı yeni kültürel öğelerle tanıştılar. Bir ölçüde çeşitli ulustan insanların kültürel değerleri yüzyüze gelerek harmanlaştı. Çeşitli ulusların kültürel değerleri bizim insanlarımız aracılığı ile doğal olarak ülkemize de taşınacak. Bu durumun gelecekte ülkemiz siyasal, sosyal ve kültürel yaşamına getireceği katkılar sizce ne olabilir?

Ö.Polat: Buraya gelen başka ulusların kendi kültürlerini

de birlikte getirdikleri görüşünüze katılıyorum. Ama harmanlaşma görüşünüze katılmıyorum. Alman toplumunda bir takım şeyleri görerek öğrendiler. Görmenin dışında bir harmanlaşmanın olabilmesi için ortak bir dilin olması gerekir. Bu dilin de Almanca olması doğaldır. Şimdi size sormak isterim? Türkiyeli işçilerden yüzde kaçı Almanca bilir? Kaba bir söyleyişle, Almanlar bizi kültür olarak döner yapan, folklör oynayan bir halk olarak biliyor. Biz ise onları durmadan bira içen bir toplum olarak. Ben, bir kaç durumda zorunlu olarak Almanlara yazar olduğumu söylediğimde, yüzüme tuhaf tuhaf bakarlar. Bizim toplumun yazarı olabileceğine inanmak istemezler. Neden? Sonra bizim işçilerimiz kendi içlerine kapandılar, getolar, camiler kurdular. Başka kültürlerle kaynaşmak şöyle dursun, o kültürlerden korktular. Kaset hastalığı, video hastalığı bundan doğdu. Türkiye'de başı birkere secdeye gitmemiş olanlar burada camiden çıkmaz oldular. Aslında bu konu uzun ve ayrı bir konu. Buradan dönen Türkiyeli işçiler yurdumuza ne mi götürdüler? Önce uyumsuzluk, sonra çok gelişmiş özel mülkiyet tutkusu. Çünkü burada gördüklerini götürecekler, öğrendiklerini değil. Çoğusu bırak dil öğrenmeyi okuma yazma bilmiyor. Gördüklerini taşıyacak yurdumuza. Gördükleri ise yukarda söylediğim iki ana şey. Bütün örgütlerin katıldığı ve desteklediği protesto yürüyüşlerine taş çatlasa onbeşbin kişi katılıyor. Hadi gelmeyenleri de katalım ellibin. İşte bu ellibin birşeyler götürebilecek yurdumuza. Yeni bir demokrasi anlayışı, kişi hakları ve daha başka harmanlaşmış bir takım kültürel değerler. Bence gerisi boş. Üzülerek söylüyorum ki gerisi boş.

Dayanışma: Konuyu ülkemiz üzerine getirmek istiyoruz. Bildiğiniz gibi Türkiye'de dört yıldır faşist bir yönetim iş başında. Faşist Cunta bu süre içerisinde halkımızın her türden örgütlenmesini zor yoluyla dağıttı. Tüm Türkiye halkları üzerinde koyu bir despotizm sürdürüyor. Anayasa adı altında bir emirnameyi silah zoruyla halkımıza kabul ettirdi. Peş peşe iki göstermelik seçim yaptırarak hem dünya kamuoyunun gözünü boyamak hem de "demokrasiye geçiyoruz" mevalını yutturmak istedi. Bildiğiniz gibi basın-yayın üzerinde de koyu bir sansür uyguladı. Ülkeyi boydan boya hapishaneye çevererek halklarımız üzerinde kışla disiplini uyguladı. İdam kararlarının, infazların arkası kesilmiyor. Tüm bunlar olurken Türkiye aydınları aydın olmanın onuru ile bağdaşmayan bir suskunluğun biraz aralandığını gösteriyor. Aydınların şimdiye değin izlediği bu politika ve "Aydınlar Bildirisi" konusundaki görüşlerinizi öğrenebilirmiyiz?

Ö.Polat: Türkiye aydınının bugüne kadarki suskunluğu üstüne ben fazla birşey söyleyemem. Argoda, dışardan gazel okumak kolaydır, diye bir söz vardır. Şimdi atıp tutmaya kalkarsam benimki de dışardan gazel okumaya benzer. Benim için önemli olan yurtdışında yaşayan aydınlarımızın durumudur. 12 Eylül sonrası gelen faşizme karşı kaçımız başkaldırmışız? Bir araya gelip yurtdışındaki aydınlar olarak neler yapmışız? Veya birşeyler yapmaya çalışmışsak, buna yüzde kaçımız katılmışız. Bence yurtdışında yaşayan, kendini aydın sayan bizler daha kötü bir sınav vermişizdir.

Aydınların bildirisi anlamlı, yerinde ve zamanında, çeşitli alanlardan gelen insanların yaptığı yerinde bir birleşme ve başkaldırıdır. Saygıyla katılıyor ve destekliyorum. Belki biraz geç kalmıştır, denilebilinir. Ama olaylara on yıl sonra baktığımızda bugünkü düşüncemizde yanılmış olduğumuzu da görebiliriz.

Dayanışma: Son zamanlarda "Göçmen Edebiyatı", "Sürgün Edebiyatı", buna bağlı olarak Göçmen Edebiyatçılar, sürgündeki edebiyatçılar tartışması yurtdışındaki edebiyat çevrelerinde de tartışılır oldu. Kimi yazarlarımız ceplerinde TC Pasaportu taşıdıklarını kendilerini sürgünde görmediklerini, istedikleri zaman ülkeye dönebileceklerini söylüyorlar. Kimileri de pasaportun renginin önemli olmadığını, kendilerini sürgünde kabul ettiklerini savunuyorlar. Bu konuya sizin yaklaşımınızı daha net bir şekilde öğrenebilirmiyiz?

Ö.Polat: Ben bu "Göçmen Edebiyatı" sözüne çok kızıyorum. Bir kere göçmenlerin edebiyatı olmaz. Göçmenlerin masalları, türküleri olur. Olsa da göçerlerin edebiyatı kadar olur. İnsanın kapitalist toplumda kendisini göçer görmesi bana gülünç geliyor biraz. Bir yazar Almanya'da veya Fransa'da oturup kendi ülkesini yazabilir. Yazmalıdır da. Ama kendini göçer görüp kaldığı yerdeki insanları da anlatmak zorunluluğunu duyarsa, biraz zor edebiyat yapar. Ancak olay anlatıcısı olur. Daha Almanca olarak tren istasyonunun yolunu soramayan insanların bura romanını yazmaya kalkması, elbette bir yakıştırmayı da birlikte getirecektir: Göçmen edebiyatı.

Sürgün edebiyatı sözüne de inanmıyorum. Neden sürgünde? Hissetmeye bağlı. Kendini sürgünde sayan hangi yazarımız (bir kaçı hariç) Türkiye'ye dönerse, zindanlara atıla-

(devamı arka sayfada)

Bir Hikaye

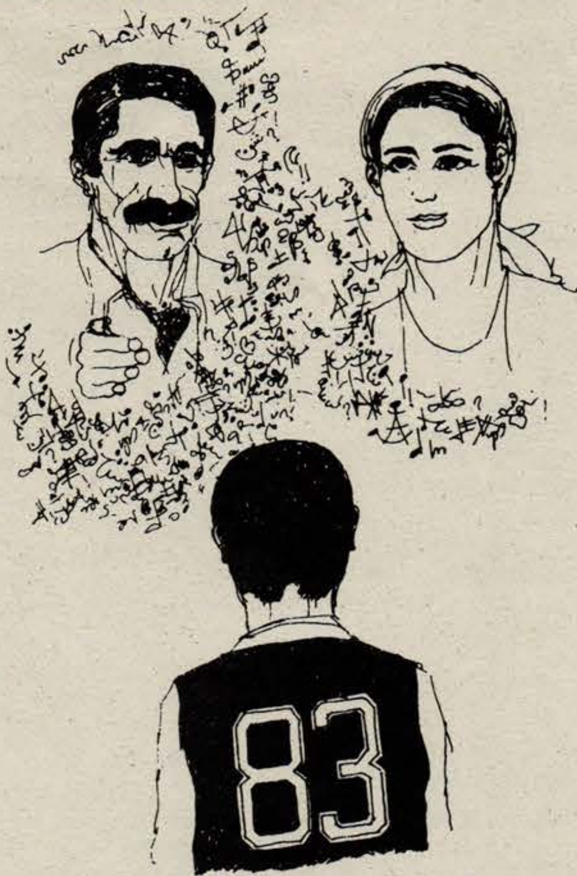
KUŞ DİLİ

Ömer Polat

Gözleri önündeki defterinde, kulakları sedirde oturan ana-babasındaydı. Konuşmaya dalmışlardı gene. Anne usuldan, baba bağıraraktan konuşuyordu. Arasıra, babanın öksürüğü konuşmayı kesiyor, öksürük biter bitmez yeniden başlıyordu. "Vıdı vıdı da, vıdı vıdı. Vıdı vıdı da, vıdı vıdı." Bir bilseydi, bir anlayabilseydi ne konuştuklarını! İyice kulak kesildi. Birden "çocuk" sözcüğü çalındı kulağına. Başını defterinden kaldırdı, gözlerini iyice açtı, anne babasına baktı. Onlar ayrımında değillerdi Mehmet Ali'nin. Türkiye'de aldıkları evin borcunu, komşu Türk kızının heima kaçtığını, etin sebzenin pahalılığını konuşuyorlardı.

Mehmet Ali "çocuk" sözcüğünün Almancasını defterine yazdı, yeniden gözkulak kesildi. Bir ara "kötü" sözcüğü çıktı babasının ağzından. Bunu da anladı. Hemen yazdı "çocuk" sözcüğünün altına. Çok geçmeden annesi "iyi" dedi, onu da yazdı. Sonra içinden, dudaklarını kıpırdatarak, sessizce okudu alt alta yazdığı üç sözcüğü. "Çocuk, kötü, iyi." Acaba kendisini mi konuşuyorlardı? Bir bilseydi, bir anlayabilseydi! Gözlerini anne-babasının üstünden aldı, dizini karnına çekti, üç sözcüğün yanına resimler çiziktirmeye başladı. Çocuğun karşısına bir kafa, yanına "Mehmet Ali" yazdı. Kötünün karşısına bir şeytan resmi çiziktirdi yalan yanlış ve yanına "şeytan" diye yazdı. "iyi" sözcüğüne takıldı kaldı. Önce dondurma resmi yaptı, daha bitirmeden vazgeçti. Sonra başörtülü bir kadın yaptı, onun yanına "anne", diye yazdı. Sonra ne düşündüyse düşündü, karaladı.

Babanın ağzından "Türkiye" sözü çıkınca, yeniden başını kaldırdı, baktı. Babası eli ayağı ile kanatlanmış gibi konuşuyordu. Sevinince hep öyle yapardı babası. Anladı Türkiye'yi konuştuklarını. Biraz rahatladı, ufaktan daldı.

Bir tatilde gitmişti Türkiye'ye. Babasının köyüne. Türkiye, babasıyla anasının doğduğu yer. Yoksul köylü otobansız, evlerinde su akmayan, tuvaletleri ta dere kıyısında, elektriksiz, mavi denizli, babasına göre ucuz bir ülke. Çok çocukları olan, insanları durmadan bağırarak konuşan, arabaları hep klakson çalan, sokaklarında at, eşşek, karpuzcu dolaşan acayip bir ülke. Sevmemişti babasının yurdunu. Tomas'ı, Elke'yi özlemişti. "Dönelim" diye diretmişti babasına. Babası kızmış, bağırmış, o acayip dilinde bir yığın şeyler sayıp dökmüştü. Anlamamıştı Mehmet Ali. Ve ilk defa babasının dilini bilmediğine sevinmişti de. Babası da anlamamıştı kendisini. İnsanın doğduğu yere, evine, arkadaşlarına, sokağına dönmesine kızılır mıydı hiç?

İstese kendisi kalabilirdi yurdunda. Bir şey diyen mi vardı? Sevmiyordu babasını. Önce koca adam olmuştu, olmuştu ya, ama hala konuşmasını bilmiyordu. Ya Tomas'ın babası? Bülbül gibi konuşuyordu. Tomas'ın babası ne dese anlıyordu da, öz babasının dediğini anlamıyordu. Geri zekalıydı işte. Kuşdilini biliyordu tek. Kuşdili konuştuğunu Tomas söylemişti okul dönüşü. Kızmıştı o zaman. Şimdi hak veriyordu. Babası ile annesi sadece Türklerin konuştuğu bir çeşit kuşdili konuşuyorlardı. Anlayamıyordu. Hem anlayacaktı da ne olacaktı. Altı üstü kuşdili! Öğrenipte kuş mu olsundu? O, kuş değil, dişçi olmak istiyordu. Tomas'ın babası, Almanya'da en çok parayı dişçilerin kazandığını anlatmıştı. Çok para kazananın çok büyük adam olduğunu da gene Tomas'ın babası söylemişti. Zengin olunca kendisine bir bisiklet alacaktı. Elektrikli trenler, yürüyen ayıcıklar, ne isterse. "Dişçi olmak için çok çalışmak gerek" diye düşündü, defteri, kitabı üzerine eğildi. Ama kendini veremiyordu dersine. Anne-babası hala konuşuyorlardı "Vıdı vıdı da vıdı vıdı, vıdı vıdı da vıdı vıdı." Yeniden kulak verdi. Bu kuş dilindeki bazı sözcükler insan diline benziyordu. Örneğin, kuş dilinde de hastaya "hasta", izine "izin", papaya "baba" deniyordu. Eh ne de olsa annesiyle babası insandılar. Kuşdilini konuşan insan. Belki babası ve annesi yarı kuş, yarı insandılar. Gündüz insan oluyorlardı, gece olunca da kuş.

Başını yeniden kaldırdı, annesine babasına baktı. Çay içiyorlardı. Kendi çayını sevmiyordu. Annesi bunu bildiğinden kendine çay vermiyordu. Oysa annesi iyi bir kuş insandı. Önce babasını gözlemeye koyuldu. Kıllı elleri, geniş omuzları, kalın kara kaşları, iri pazuları vardı. Gözleri kıllı kollarında kaldı. Bu kıllar gece olunca tüy oluyordu elbet. Kolları da kanat. Babası kartal olmalıydı. Ya annesi? İnce, çelimsiz, güzel kara gözlü bir kadın. O da olsa olsa sığırcık olurdu ancak. Ama annesinin sığırcık olmasına gönül el vermedi. "Benim annem güvercindir," dedi içinden. Oh ne güzel. Kendisi uyuduktan sonra pencereden uçup gidiyorlardı kesinlikle. Nereye? Türkiye'ye elbet.

Birden kendisini anımsadı, koluna, bacaklarına baktı. Babası, anası insan kuş olanın kendisi ne olurdu? Dayanamadı sordu:

"Ben de sizin gibi insan bir kuşum, değil mi anneciğim?"

Annesi anlamadı ne dediğini. Soran bakışlarını sevdi, gözleri ışıldadı.

"He, ya oğlum" dedi.

İlk baştakı "He" sözcüğünü anlayamadı, ama gerisini anladı. "Oğlum", oğlum demekti, "ya" da evet. Evet kendisi de insan bir kuştu. Ama daha çok küçücüktü, uçamıyordu. Küçücük bir kuştu. Ne güzel! İnsan kuş olduğuna sevindi, hayallere daldı o an.

Yarın okula gider gitmez ilk işi Tomas'ı bir kenara çekecek, insan kuş olduğunu, dün gece kartal baba, güvercin anneyle nasıl Türkiye'ye uçup gittiklerini anlatacaktı. Tomas'ın ağzı açıkta kalacaktı. Tatlı düşler dünyasına girdi, bir iki esnedi, çok geçmeden kara, uzun kirpikleri gözlerini örttü, başı yana düştü, uyudu. Baba kolu başının altında uyuyan oğluna baktı, başını umutsuzca salladı.

"Ara sıra, bizim Mehmet Ali'ye bakıyorum, bakıyorum da gerçekten bu oğlan benim oğlum mu diyorum," diye söylendi.

Anne derinden iç geçirdi, usulca sedirden süzüldü, Mehmet Ali'yi incitmeden kucağına aldı, götürüp usulca yatağına koydu. Üstünü örttü, yanağını öptü.

"Benim küçük, garip serçem," dedi, çıktı.

Yunanlı Ozan 75 yaşında

YANNİS RİTSOS TÜM İNSANLIĞIN ŞAİRİDİR

Dünyaca ünlü Yunanlı ozan Yannis Ritsos bundan 75 yıl önce 1 mayıs 1906 günü varlıklı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gözlerini açtı. Babasının aşırı kumar zaafı yüzünden aile giderek yoksullaştı. Yannis Ritsos hem kendi yaşamını sürdürmek, hem de ailesinin ekmek parasını bulmak için binbir türlü işte çalışıı. Bu arada vereme yakalanarak uzun süre bu hastalıkla savaştı. Hem çalışıp hayatını kazanmak, hem de veremle mücadele onu oldukça sarstı. Şiir yazmaya olan tutkusu ve devrimci inançları ile ölümü yendi.

Ritsos için bu yıllar kapitalist sömürü düzenini yakından tanıdığı, onun çürüyen yoz yanını kavradığı ve mücadeleyi bilince çıkardığı yıllar oldu. İlk kitabı "Traktörler"i bu yıllarda kaleme aldı. Büyük bir ilgi ile karşılanan bu kitabı ile ozan olarak kendini kabul ettirdi. Bundan sonra konularını güncel olaylar ve Yunan mitolojisine dayalı olarak kurdu.

Almanların Yunanistan'ı işgal etmesi üzerine tereddütsüz ulusal direnişçilerin yanında saf tutan ozan, şiirlerini Alman emperyalistlerine karşı bir silah olarak kullanarak halkını direnişçilerin yanında yer almaya çağırdı.

Aynı gün tutukladılar Aleko'yu/Kimseyi ele vermedi Aleko./Üç gün üç gece asılı kaldı kimseyi ele vermedi./Bir militan gibi öldü Aleko/Gerçek bir yoldaş gibi öldü./Son anında haykırdı "Binlerce yıldız var içimizde bizim/Öldüremezsiniz ki onları"

Yannis Ritsos Yunan halkının Alman işgalcileri kovuşunu, İngiliz müdahelesini, iç savaşı (1947-49) ve devrimci hareketin uğradığı yenilgiyi gördü.

Ritsos da kokuşmuş düzene baş kaldıran her ilerici yazar, sanatçı, ozan gibi burjuvazinin hışmını üzerine çekmekte gecikmedi. İlerici düşüncelerinden ötürü onu 1948 yılında tutukladılar. 1952 yılına kadar süren hapishane yılları onu ünlü "Ayışığı sonatı" adlı kitabını yazmasını sağladı. Bu kitabı ile Ritsos "Ulusal şiir ödülü"ne layık görüldü.

Ünü ulusal sınırları aşan ozan 1967 yılında iktidarı zor yoluyla ele geçiren Albaylar Cuntası tarafından tekrar tutuklandı. Uluslararası demokratik kamuoyunun harekete geçmesi üzerine ancak 1970 yılında yeniden özgürlüğüne kavuştu. Gerek tutuklu bulunduğu yıllarda, gerekse özgür yaşadığı dönemlerde ozan cuntaya karşı ödünsüz mücadelesini sürdürmeye devam ederek, gerçek bir aydın kimliği ile başta kendi halkına olmak üzere tüm dünya ilerici insanlığına karşı sorumluluğunu bilinçlere kazıdı.

Gerek iç savaş yılları, gerekse Alman işgaline karşı ulusal direniş yılları olsun ozanın halkıyla kaynaştığı, halkının özlem ve düşüncelerini yakından tanıdığı, sanatını halkının mutluluğu için kullandığı yıllardır. Ritsos Yunan kültürünün zengin mirasını ilerici bir özle yoğurarak halkının kültürel birikimine yeni öğeler kazandırdı. İşte bu yüzden faşist yönetimler ve gerici iktidarların her zaman boy hedefi haline geldi. Ömrünün uzunca bir bölümünü ya cezaevlerinde geçirmek zorunda kaldı ya da kendi evinde göz hapsinde tutuldu. En güzel şiirlerini bu dönemde yazdığını söyleyen Ritsos gerici saldırılara yine en güzel cevabı şiirleriyle verdi.

"Ve bir gün eğer beceriksiz gelirse size dizelerimiz/Bir şunu hatırlayın/Gardiyanların burnu dibinde yazıldılar/Ve böğrümüzde süngü uçları".

Yannis Ritsos'un 100'ün üzerinde kitabı yayımlandı. Hemen tüm dillere çevrilen şiirleriyle bütün dünyada geniş yankılar uyandırdı. Yalnız Fransa'da 40'ın üzerinde kitabı basılarak yayınlandı. Ozan ömründe hiç Fransa'ya gitmemiş olmasına rağmen Fransız' lar onu kendi vatandaşları arasına kattılar. Tek başına bu olay bile onun çağdaş bir ozan oluşunun çarpıcı bir örneğidir. Yannis Ritsos artık tek başına Yunan halkının değil, tüm ilerici insanlığın ortak kazancıdır.

Louis Aragon onun için "çağımızın en büyük ozanıdır" diyor. Gerçekten Ritsos çağımıza damgasını vurmuş bir kaç ozandan birisidir. Yalnız şiir yazmakla yetinmemiş, dünya edebiyatının önemli klasiklerini Yunan diline çevirerek, Mayakovski, İlya Ehrenburg, Atilla Josef, Dora Gabe, A. Blok ve Nazım Hikmet'i Yunan halkının okumasını ve sevmesini de sağlamıştır. Ritsos'un Nazım Hikmet çevirileri Yunanistan'da 7. baskıya ulaşmıştır.

Yannis Ritsos dünyada bu kadar bilinen bir yazarken onu Türk okuyucuların yeteri kadar tanımadıkları kanısındayız. Yalnızca üç kitabı dilimize çevrilen ozanın bir önemli eseri de Özdemir İnce tarafından çevrilen Taşlar,Yinelemeler, Parmaklıklar, Boyun eğmeyen Ülke, Tanık Şiirleri adı altında Varlık yayınevince basıldı. Okuyucularımıza doğumunun 75. yılında Ritsos'un bu kitabını okumalarını önemle salık veririz. Yannis Ritsos'un kitabı kardeş Yunan halkından bize sıcak bir sevgi, dost bir ses.

Yannis Ritsos'un ödül alan kitapları:

1956, Yunanistan Ulusal Şiir Ödülü.
1972, Knokke-le-Zoute Uluslararası Büyük Şiir Ödülü (Belçika)
1974, Geogi Dimitrov Ödülü (Bulgaristan)
1975, Alfred De Vegny Ödala (Fransa)
1976, Teormino Büyük Şiir Ödülü (İtalya)
1977, Lenin Ödülü (SSCB)

Gece Treni

Tren gece yarısı geçiyordu tuğla harmanının önünden;
bir an, trenin nabzını duyuyordu evler duvarlarında,
pencerelerinde,
korkmuş ya da şaşırmış gibi. Sonra uykuya dalıp unutuyorlardı.

Bütün gece gözünü kırpmadı. Damarlarının içinden geçmişti tren,
getirdiği, alıp götürdüğüyle. Ve o, kendi içinde,
tarlaların ötesinde, ağaçların gerisinde
son tren düdüğünü bekledi kalkabilmek için.

Kaçış

Odada her şey sessizdi. Lambanın pembe yanağı,
yorgun sıcaklık, güvenlik duygusu ve söylenmiş sözlerin
yinelendiği dostça konuşmalar; döşemede
düzene giriyordu gölgeleri, ve küçük ışık parıltıları
kımıltısız, kadınların papuçlarında. En küçük kız
kapıyı açtı ve alnını dayadı öfkeli karanlığa.
İçeri giren soğuğu hissetti hepsi. Kalktılar. Kapıyı kapadılar.
Küçük kızın gittiğinin farkına varmadılar.

Okurlarımızdan şiirler

DİRENEN ONURDUR

Sabit
donuk
ve olduğunca anlamlı.
Kararlı gözlerde
engin denizleri görmek mümkün
sevgiliye hasreti de
ya da
Nisan ayını
memleket dağlarında...
Duvar ıslak
duvar ıslak ve soğuk
—çelik gibi—
sert
rutubetli
pis kokulu,
ve bir baş yaslı
rutubetli-soğuk duvarda,
pıhtılaşmış kan gölcükleri
deriye karışmış saçlar
bir bölümünden hala kan sızmakta
duvarın rutubetini
ne de soğuğunu —çelik gibi—
hissetmiyor bu kafa
Gözleri
dalmış gitmiş bir yerlere...
Herhangi biri gibi
dalmış gitmiş bir yerlere
gözleri!..
Duvar çelik gibi
kafa paramparça,
İşkenceye inanç dayanıyor,
zülum
inanca hükmedememiş hala...
Ne mutlu insanıma
Ne mutlu dayananıma.

ATALAY

BİR KENARA DÜŞÜLMÜŞ ÖNEMSİZ NOT

Tarih
çöplüğüne atmadı bizi
mağlubiyeti yazdı fakat.
Güneş
anca muhafaza ediyor
yenilgimizin korunu.
O
olabildiğince hâlâ sıcak
tıpkı ölülerimizin
ak kefende
bedenleri
gibi!!

ATALAY

HAZİRAN

Asılıp kaldı sesim
Karanlık içinde
Karanlık gölgeler gidip geldi
Basarak yüreğime
Haziran
İçime sevda nakışları koyarak
Geldi.
Girdi pencereden içeri
Gül kokuları ile birlikte
Gökyüzü ve rüzgar dolu özgürlük
Gökyüzü hasret tonunda
Götürdü beni
Büyük çok büyük sevdalara düşürüp
Ayrılıklar getirdi
Mavi umutlar koydu yüreğime
Giderken
Hazirandı
Pencereler açık
Kalabalıktı caddeler sokaklar
Taş gibi suskundu
Suskundu bütün vitrinler
Donup kalmıştı bütün gökyüzü

MEHMET IŞIK

PAYİDAR'A

Kara postal
ezerken
tümünü umudumuzun,
biz
pür-dikkat soyunmuşken kavgaya,
umuda sevda
ve herşeyi göze almak güzelden yana
ve hatta varlık nedenini
insan olarak
tümünü, tümünü unutmuşsun sen.
Beynini
ciğerini
pazara koymuşsun...
Hiç tasalanmadan
hesap sorulma duygusundan uzak
kaygusuz.
Sorunlardan uzak
ve hep böylesini arzulamak,
gecenin gücünden korkup
o kuytu senin
bu kuytu benim, sinmek,
"rahat yaşam" gazeli uğruna...
Bu değildir evlat
bu değildir
yaşamak!
Analardan
sevgililerimize
on binlerce yoldaş
binbir türlü işkence içerisinde.
Hal böyle iken
hani ilerde
umut kurtulduğunda zincirlerinden
düşlemeyesin af edilmeyi.
Çünkü biz
kavgada ölüme bayrak açanlar
dönene
ve çözülene karşı
ikircimsiz
sonsuza dek
öfkeliyiz!..

ATALAY

HAYKIRMIYOR ÖLÜLER

Gök ekinler gibi biçilmiş yaşam
Canı yok
Canı yok sokakların
Sessizliğin canı yok
Ellerine kelepçeler vurulmuş
Kurşunlanmış birer birer
Öldürülmüş
Sessizce çekip gitmişler
Haykırmıyor ölüler

MEHMET IŞIK

ÖMER POLAT

caktır? Burada yaşamak zorunda olmasına, iyi işi, iyi para kazanma olanağı olmasına bir kılıftır bu sürgün edebiyatı uydurmacası. Kişiyi yedi kat yerin altına bile soksalar, onu, tabii istiyorsa yurdunu yaşamaktan alıkoyamazlar. Yurdunu yaşaması için, ille Boğaz'da rakı sofrası başında olması gerekmez. İnsan bir yerde olmadan da arayı yaşayabilir. Hele yurdunu, hele onu çok seviyorsa.

Dayanışma: Teşekür ederiz.
Ömer Polat: Ben de.

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN: Fethi SAVAŞÇI

BARİKAT: Yerleşim yerlerindeki sokak savaşımları sırasında sokakları, köprüleri, binaları, merkezlere giden yolları kapatmak için taş, odun, kum çuvalı gibi türlü malzeme ile meydana getirilen yapay savunma araçlarıdır. Barikatlardan, çokcası, devrim savaşı yürüten halk yığınları yararlanır.

BASIN: Gazete, dergi ve benzeri gibi belirli zamanlarda basılıp ortalığa sürülen, kitap, broşür, derleme gibi basılıp ortalığa sürülmesi belirli zamanlara bağlı olamayan yayındır. Basın, politik, bilimsel bilgilerin propagandasında önemli bir araçtır. Politik savaşım silahıdır. Kapitalist ülkelerde basın, çoğunlukla gazete tekellerinin elindedir. İşçi hareketine, barışa, demokrasi ve ilerlemeye karşı savaşım aracı olarak kullanılır. Kapitalist ülkelerde ilerici basın da vardır. Halklar arasında barışı, demokrasiyi güçlendirmeye çalışır. Emekten yana olan basınsa, emekçinin haklarını korumaya, yeni haklar sağlamalarına çalışır. İşçileri, kapitalist sömürü ve baskıya karşı savaşıma hazırlar. Sosyalist düşünceyi yaygınlaştırır. Sosyalist ülkelerdeyse basın, emekçileri, sosyalist toplumun kuruculuğuna hazırlar.

BASIN KONFERANSI: Sorumlu bir devlet, hükümet adamının, bir bilginin, bir örgüt sorumlusunun, önemli politik, ekonomik ya da güncel toplumsal sorunlar üzerinde basın, radyo, televizyon aracılığıyla yaptığı konuşmadır. Basın konferansı, genellikle sorumlu kişinin giriş konuşmasıyla başlar. Sorulan sorulara verilen yanıtlarla sürer.

BASMAKALIP: Hazır bir örnek, bir model, bir kalıp esas alınarak bir şeyin ayni biçimde çoğaltılmasıdır. Bir şeyin bir işin körükörüne taklit edilerek yapılması, bilinen bir sözün, bir düşüncenin bıkkınlık verici bir biçimde tekrarlanmasıdır.

BATI YANLISI: Batılı kapitalist ülkelere yönelik kişi, politikacı ya da hükümet. Bunlar batı uygarlığı yanlısı olduklarını belirtirler, gerçekteyse öyle değildir. Batılı kapitalist ülkelerdeki sömürü düzeninin, bu ülkelerin güttüğü sosyalist ülke, bilimsel sosyalizm ve işçi hareketi düşmanı politikaların yanlısıdırlar.

BEŞİNCİ KOL: Bazı ülkelerde cephe gerisine sızan düşman ajanlarına verilen ad. "Beşinci kol" terimi, İspanya İç Savaşı döneminde (1936-1939) ilk kez kullanılmaya başlanmıştır. 1936 yılı sonbaharında dört koldan Madrit' e ilerlemekte olan faşist ayaklanmacılar, beşinci kolun (gizli ajanların) da kent içinde eylemde bulunduklarını söylemişlerdir.

BEYAZ TERÖR: Faşist, yarı faşist hükümetlerin, sömürü, baskı düzeninden memnun olmayan, ilerici, demokratik güçlere karşı, uyguladığı yığınsal faşist baskının adıdır.

Almanya'dan Sendika Haberleri

KRİZ ÜYE SAYISINI ETKİLİYOR DGB'NİN ÜYE SAYISI 100 BİN AZALDI

Yapılan istatistik ile DGB'nin 14 üye sendikasının üye sayısında 1983 yılında toplam 100 bin azalma olduğu belirlendi. Bu duruma göre DGB'nin mevcut üye sayısı yaklaşık 7 milyon 750 bin'e düştü. DGB'nin 17 sendikasından 14'ünde üye düşüşü görülürken üç sendikasında da üye artışı gözlenmekte. Artış gösteren işkolu sendikaları şunlar: Bank-Ticaret ve Sigortacılık (HBV), Alman Postacılar Sendikası (DPG) ve Yapı-Taş-Toprak İşçileri Sendikası (BSE). DGB'nin en çok üye sahibi sendikası olan IG Metal 40.827 üye kaybederek, üye sayısı 2 milyon 535.644'e düşerken, üye bakımından ikinci sırayı alan Kamu Hizmetleri-Ulaştırma ve Taşımacılık İşçileri Sendikası (ÖTV) 1983 yılı sonunda 6.125 üyesini yitirerek üye sayısı 1 milyon 173.525'e indi. Aynı sıralamaya göre üçüncü durumdaki Kimya-Kağıt-Keramit işkolu Sendikası (IG Chemie, Papier, Keramik)'nin üye sayısı 7.803 azalarak 635.276'ya düştü.

******

DGB VE SPD PARLAMENTO GRUBU: YABANCILARA YENİ HAKLAR GETİRİLMELİDİR

DGB Genel Merkezi "Yabancı İşçiler" Komisyonu ile SPD Parlamento grubunun ortaklaşa oluşturmuş bulundukları "Yabancı İşçiler Komitesi"nin Düsseldorf'da yaptıkları toplantıdan sonra yayınlanan bildiride yabancı işçilere F.Almanya'daki gelecek yaşamlarında daha geniş demokratik hakların sağlanması istenerek, yabancılar yasasının değiştirilmesi gerektiği belirtildi. Yabancı İşçiler Komitesinin Başkanı SPD Milletvekili Rudolf Dressler ile DGB Yürütme Kurulu üyesi S.Blecher imzası ile yayınlanan bildiride yeni getirilecek yabancılar yasasının, yabancı işçilerin F.Almanya'da geleceklerini daha uzun vadede plânlayabilme olanaklarının sağlanması gerektiği görüşünde birleştiklerini ve her türlü yabancı düşmanlığına karşı ortak bir cephe yaratılacağını belirttiler.

******

KAĞIT İŞLEMECİLİĞİ İŞ DALINDA 100 BİN İŞÇİ İÇİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ BAĞITLANDI

F.Almanya'da kağıt işletmeciliği dalında çalışan 100 bin işçi için Şubat tarihinde geçerli olmak üzere toplu iş sözleşmesi imzalandı. Kimya-Kağıt-Seramik İşçileri Sendikası (IG Chemie, Papier, Keramik)'in bağıtladığı sözleşme ile işçilere % 3.4 oranında zam sağlandı.

******

AVUSTURYA GRAFİK İŞÇİLERİ HAFTADA 38 SAAT ÇALIŞACAK

Avusturya Basın İşçileri Sendikası 20 Temmuzda Grafik işçileri için imzaladığı toplu iş sözleşmesi ile ülkedeki bütün grafikerlerin 1 Nisan 1985 tarihinden geçerli olmak üzere haftada 38 saat çalışmasını sağlamıştır. Sendika ayrıca grafik işçilerine yine aynı tarihten geçerli olmak üzere ücretlerine % 2.5 net ücret artımı getirmiştir.

Sözleşmenin imzalanmasından sonra konuşan sendika başkanı Herbert Bruna, "imzalanmış olan bu sözleşme ile Avusturya'da bu iş dalında artık işsizlik durumunun sözkonusu olmayacağını garantiledik" dedi.

******

GRAFİK İŞÇİLERİ FEDERASYONU GREVDEKİ BASIN İŞÇİLERİNE 50.000 FRANK BAĞIŞTA BULUNDU

Merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde bulunan Uluslararası Grafik İşçileri Federasyonu Almanya'da grev sürdüren IG Druck Papier Sendikasına geçtiğimiz hafta enternasyonal dayanışmanın bir örneği olarak 50 bin İsviçre Frankı bağışta bulundu. Federasyon başkanı grev savaşının devamı halinde yardımlarını artıracaklarını belirtirken Alman IG Druck başkanı "Kardeş sendikanın bu davranışı bizi kavgamızda daha da cesaretlendirdi." dedi.

******

DEMİRYOLCULAR 35 SAAT İÇİN MÜCADELE EDECEKLER

Alman Demiryolcular Sendikası (GED) 30 Haziran tarihinde yaptığı toplu sözleşme çağrısında haftalık çalışma saatlerinin kısaltılması talebini getireceğini açıkladı. Sendika muhtemelen 35 saatlık çalışma haftası talebinde bulunacak.

KAUÇUK İŞ KOLUNDA ÇALIŞMA SAATLERİ YAŞ'A GÖRE AYARLANACAK

Kimya-Kağıt-Keramik İşçileri Sendikası Hessen, A.Saksonya, Rheinland-Pflaz ve Saar eyaletinde Kauçuk iş dalındaki çalışan işçiler için hazırladığı toplu sözleşme taslağında 50 yaşını dolduranların haftada 35 saat çalıştırılmasını ve 58 yaşındaki işçilerin istekleri halinde toplu sözleşme kapsamında emekli edilebilmesini talep edecek. Bu iş kolunda görüşmeler 1985 yılı başında başlayacak.

******

ÖTV'NİN GENEL KURULU YAPILDI

DGB'nin üye sayısı bakımından ikinci büyük sendikası (1 Milyon 173.525) olan Kamu Hizmetleri-Ulaştırma ve taşımacılık İşçileri Sendikası (ÖTV)'nin genel kurulu geçtiğimiz ayın son haftasında yapıldı.

Sendikanın genel kuruluna hükümet adına Çalışma Bakanı N.Blüm katılırken SDP adına Meclis Grup Başkanı Vogel hazır bulundu. Her iki politikacının da birer konuşma yaptığı genel kurulda 42 yaşındaki bayan başkan Monika W.Mathies kongreyi açış konuşmasında birlik hükümetini sert bir şekilde eleştirerek, birlik partilerinin işçileri aptal yerine koyduğunu belirtti. Çalışma saatlerinin kısaltılması konusunda eylem biçimlerinin de saptandığı kongre çalışmaları sonucunda sendikanın genel başkanlığına 640 oyla yeniden Mathies getirildi.

SÖYLEŞİ

MUSTAFA BEKİR

Köpek Mirasına Konan Üniversite

Almancaya en azından yazıda vakıf olan okuyucularımızın gözünden kaçmamıştır. Mayıs ile Haziran aylarında Alman gazetelerinde köpeklerle ilgili ilginç haberler çıktı. Hani insan "Yahu şu işe bak; dünya nelerle çalkalanıyor, bunlar nelerle uğraşıyor?" diye sormaktan kendini alamıyor.

Gazete haberlerinden biri şu: ABD'de Alabama eyaletine bağlı Auburn Üniversitesi 12 milyon dolarlık bir servete konuyor. Kimden mi? Bir köpekten. Hikayesi de şöyle: 1968 yılında, sapık fikirleriyle tanınan bir petrol milyoneri bayan, ölümünden kısa bir süre önce 150 tane sokak köpeğini "evlatlık" ediniyor (bu kavrama dikkatinizi çekerim). Vasiyetnamesine de ölümünden sonra bütün servetini bu köpeklere bıraktığını, ancak köpeklerin hepsi öldükten sonra servetin Auburn Üniversitesine devredilmesini kaydediyor. İşte bu 150 köpekten 150'ncisi, 17 yaşındayken geçenlerde ölüyor (Bu satırlara inanmıyanlar 9 Haziran 1984 tarihli Süddeutcshe Zeitung'un en arka sayfasına bakabilirler).

Mayıs ayında da şöyle bir beyanatı vardı Britanya Köpekleri Koruma Derneği Başkanı'nın, kendisi aynı zamanda Norfolk Düşesi'dir: "Boşanmayı/ayrılmayı düşünen çiftlerin bu kararlarını çok iyi düşünmeleri lazımdır. Anne babanın ayrılmasından sadece çocukları değil; aynı zamanda köpekleri de etkilenmekte, bu durum hem çocuklarda hem de köpeklerde ruhsal bozukluklara yol açmaktadır." Boşanmalardan kediler etkilenmiyormuş. Çünkü kediler –köpekler gibi belli kişelere bağlanmayıp– yaşadıkları çevreye bağlı kalıyorlarmış.

Aslında bu kedi-köpek sevgisini –Almanya örneğinde değerlendirecek olursak– doğan çocuk sayısının azalmasında, insanın insana düşman kılınıp, kendi kabuğuna çekilmesinin en iyisi olacağı yolundaki propagandada aramalıyız. "Çocuk demek para demektir" düşüncesinin oldukça yaygın olduğu, hemen hemen atasözü değerini aldığı bir ülkede; "Aman işimi kaybetmeyeyim, şimdi çocuk yaparsak işveren beni işten atar" korkusunun kökleştiği bir toplumda insan, insana olan, çocuğa olan sevgisini haliyle kediye köpeğe ve diğer ev hayvanlarına verecektir. Yanıbaşındaki komşusunun adını bilmeyen ya da ölen komşusunun durumundan altı al sonra haberdar olan, televizyon ekranından video kanalı aracılığıyla bankasından para hava edebilen, satış mağazalarına sipariş direktifi verebilen bir insan daha başka ne yapabilir. Kediye köpeğe bağır çağır, söv say. Hiçbir şey demez. Ama çocuğa bağırdın mı ağlar, yetişkine sövdün mü karşılığını verir.

Teknik gelişmeye evet, ama insanın yararına olacaksa, insanları birbirinden yalıtmayıp, onları yalnız kılmayacaksa. Yoksa ekonomide robot kullanılmasına karşı değiliz. Bırakalım akarbant işini robotlar yapsın. Haftalık çalışma saati de 35'e, 30'a, 25'e vs. indirilsin.

Bolivya'da başarısız darbe girişimi

☐ *Darbe girişimini ülkedeki iki faşist parti üyeleri ve kokain tüccarları yaptılar*

Bolivya'da sağcı güçlerin 30 Haziran'da cumhurbaşkanı Herman Siles Zuazo'ya karşı giriştikleri darbe girişimi başta işçi sınıfı olmak üzere demokrasi güçlerinin kararlı karşı koymaları nedeniyle başarısızlıkla neticelendi.

30 Haziran günü bir grup subay tarafından kaçırılan Zuazo, on saat sonra yeniden salıverildi.

Zuazo'nun 17 Eylül 1982'de yönetime gelmesine kadar Bolivya 17 yıldır hemen hemen sürekli askeri rejimle yönetilmişti. Zuazo daha önce de 1956-60 arasında cumhurbaşkanıydı. 1980 yılı Temmuz ayında yapılan başkanlık seçimini tekrar kazanmış, fakat seçimden önce yönetimi elinde tutan ordu üst kademesi seçim sonucunu tanımayarak Zuazo'nun yetkilerini devralmasını engellemişti.

Bolivya askeri yönetimi Latin Amerika'nın en gerici, eli kanlı, kokuşmuş rejimlerinden biriydi. Yönetimde birbirini izleyen cuntaların doğrudan denetimi altında çeşitli yolsuzluklar, bu arada uluslararası kokain ticaretinin önemli bir bölümünden sağlanan gayrı meşru kazançlar almış yürümüştü. Ekonomik durum öylesine kötüleşmişti ki, şehirlerde yaşayan işçiler ve memurlar hergün bir kap patates bile yiyemez, kahve ile katıksız ekmeğe talim eder hale düşmüşlerdi.

Bu durumda cuntanın sonunu tayin eden, işçilerin direnişe geçmeleri oldu. 14 Eylül 1982'de başlayan işçi direnişleri hızla bütün ülkeye yayıldı, giderek genel greve dönüştü. İşin altından kalkamayacağını gören cunta 17 Eylül'de yönetimi sivil hükümete devretmek zorunda kaldı. Zuazo komünist partisi de dahil demokrasi yanlısı siyasi partilerden oluşan bir koalisyon hükümeti kurdu. Cumhurbaşkanı yetkilerini resmen devraldıktan birkaç gün sonra da ordu üst kademelerini, kuvvet kumandanlarını toptan emekliye sevkederek değiştirdi.

Darbeciler tarafından kaçırılan Başkan Zuazo

Başarısız kalan son darbe girişiminden sonra bir açıklama yapan içişleri bakanlığı, darbe girişiminin arkasında eski cunta şefleri Banzer ve Garcia Meza döneminin bazı bakanlarının bulunduğunu açıkladı.

Ülkenin sendika federasyonu COB'un 2 Temmuz'da yaptığı gösteriye onbinlerce işçi katıldı. Başkent La Paz'da yapılan gösteride cumhurbaşkanı Zuazo'nun güvenliği için yeterli önlemleri almayan içişleri bakanı Frederico Alvarez Plata'nın görevinden istifa etmesi talep edildi. Bu arada Zuazo'yu kaçıran altı kişi Arjantin elçiliğine sığınarak Arjantin cumhurbaşkanı Raul Alfonsin'den politik sığınma isteminde bulundular.

Bolivya emniyet güçleri darbe girişimine katıldıkları gerekçesiyle 100 kadar polis memurunu tutukladı. Yapılan soruşturma neticesinde, darbe girişimine ülkedeki iki faşist partinin üyelerinin ve kokain ticaretini elinde bulunduran çevrelerin katıldıkları açığa çıktı.

GENERAL PİNOCHET'NİN TOPRAK AŞKI BİTMİYOR

1978 yılında Şili'nin faşist diktatörü General Pinochet, başkentin kuzeybatısındaki Limache'de 4300 dolar tutarında bir parça toprak satın aldı. İki yıl sonra, çok göz önünde olduğu gerekçesiyle sattı. Hem de silahlı kuvvetlere. Üstelik aldığının yedi misli fiyata.

Daha sonra bir hükümet kuruluşuna, And dağları eteklerinde büyük bir toprak parçasını almalarını buyurdu. Daha sonra da bu toprağı o kuruluştan asıl fiyatının onda birine satın aldı. Muhalefet çevreleri dönen dolapların farkına varınca soruşturma açılmasını istediler.

Pinochet derhal kabul etti. Hatta başkanlık dokunulmazlığından bile vazgeçeceğini, kendisinde büyük bir adalet aşkı bulunduğunu söyledi. Yoksa Pinochet büyük bir riske mi giriyordu? Asla. Çünkü Pnochet dokunulmazlık hakkından vazgeçiyordu. Adalet ve yargıçların değil, gizli polisin elinde olduğundan, Pnochet herhangi bir soruşturma sonucunda o çok kazançlı "toprak aşkı"nın bedelini ödemek zorunda kalmayacaktı. Rahat uyuyabilirdi. Ama acaba ne zamana kadar?

UITBB Nikaragua'ya Yardım Haftası Düzenliyor

İnşaat, Ağaç ve İnşaat Malzemeleri Endüstrisi İşçileri Uluslararası Sendikası Nisan ayında yaptığı iki toplantıda Nikaragua'ya yardım haftası ve Barış İçin Uluslararası Sendika Günü düzenlemeye karar verdi.

Sendika'nın 24-27 Nisan'daki toplantısı Nikaragua'nın başkenti Managua'da yapıldı. Alınan karara göre 15-21 Temmuz 1984 günleri arası "Orta Amerika için Dayanışma Haftası" ilan edildi. Bu hafta içinde toplanan fonlar Nikaragua'ya verilecek. Ortak toplantıya katılan 68 ülkenin temsilcilerinin eylem planına göre, özellikle 19 Temmuz günü Nikaragua'ya mali yardım sağlamak için bütün imkanlar kullanılacak.

10-12 Nisan toplantısından sonra da İnşaat, Ağaç ve İnşaat Malzemeleri Endüstrisi İşçileri Uluslararası Sendikası Yönetim Kurulu, bu işkolunda çalışan tüm işçilere ve sendikalarına bir çağrıda bulundu. Bu çağrı "1 Eylül Barış İçin Uluslararası Sendika Günü" başlığını taşıyordu.

Çağrıda dünyadaki silahlanma yarışının tüm hızıyla devam ettiği, son raundda da İngiltere, B.Almanya ve İtalya'ya Cruise ve Pershing 2 füzelerinin yerleştirildiği belirtiliyor. Bu ülkelerdeki halkın füzeleri istemediğini büyük protesto hareketleriyle bildirmesine rağmen, ABD emperyalizminin halkın isteklerini hiçe saydığına, ayrıca Asya'da, Pasifik ve Hint Okyanus'larında ABD savaş filolarının ve ABD deniz üslerinin yeni nükleer silahlarla donatıldığına işaret ediliyor. İşte bu yüzden silahlanmaya karşı mücadelenin artırılması gerektiği, 1 Eylül 1984'ün de (bugün İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasının 45. yılıdır) halkın sesini yükselttiği gün olması vurgulanıyor. O gün tüm sendikalara ve işçilere kitlesel gösteriler, toplantılar, yürüyüşler ve imza kampanyaları düzenlenmesi için çağrıda bulunuluyor.

"Leber'in teklifi taleplerimizle uyum içinde değildir"

● Werner Cieslak
Alman Komünist Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi

35 saatlik iş haftasının uygulanması için yürütülen mücadele, önemli bir karar aşamasına geldi. Kadın ve erkek meslektaşlardan yapılacak bir referandumda Leber'in önerisine taraflar ya da karşı olduklarını belirtmeleri isteniyor.

Leber'in önerisini sadece işverenler sevinç ve memnuniyetle karşıladılar. Tam ücretle 35 saatlik iş haftasının tüm karşıtları, Leber'in tarafında yer aldılar. Fakat grevciler ve lokavta uğrayanlar başka türlü ve şiddetle tepki gösterdiler: Bu teklif bizim taleplerimizle uyum içinde değildir, bu şekliyle kabul edilemez.

Çünkü Leber'in teklifi 35 saatlik iş haftasına geçişi öngörmüyor ve önünde kademeli geçişiyle ilgili bir plan yok.

Mevcut işyerlerini korumak ve yeni işyeri yaratacak bir sonuca ulaşmak olan sendikal mücadelenin hedefine erişilemedi. Kitlesel işsizlikle 38,5 saatlik iş haftasıyla baş edilmez ve işsizlik daha kökleşerek kalır. Bu bağlamda teklif edilen ücret ve maaş arttırımı da gerçek ücretlerin büyük ölçüde azalmasına yol açacaktır. Ve itiraz edilmez bir gerçekliktir ki, işverenlerin bugünkü kârı çok ender rastlanacak derecede yükselecektir.

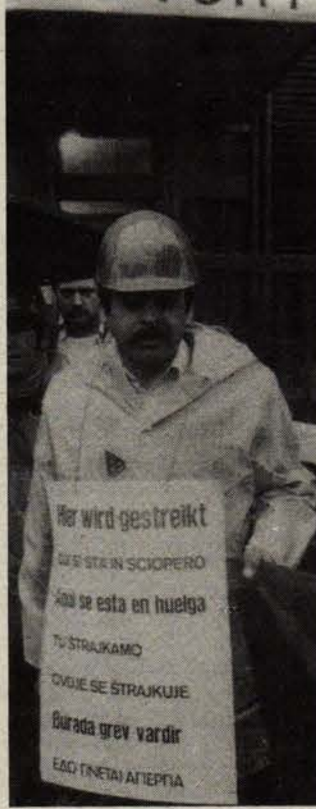
Az sayıda olmayan grevci metal işçisi Leber'in teklifinin bir ve aynı işletmenin işçileri için değişik çözümler içerdiğine, bunun da gelecekteki çatışmanın yükünü işyeri temsilcisine ve çalışanlara yıkacağına dikkati çekiyorlar. Böylece uzlaşma önerisi sendikaların dayanışmasını zedelemekte, çalışan insanların mücadele gücünü ve dayanışmasını zayıflatmaktadır. Bu türden "esnekleştirme"yle patronlar dayanışmayı ortadan kaldırmaya oynuyorlar ve daha iyi hükmedebilmek için çalışan insanları bölüp, parçalıyorlar.

Mücadele esnasında varolan eksiklikler ve aksaklıklar şunu açık şekilde gösterdi: Bu, sermayenin ve kabinenin güçlü cephesine karşı büyük ve sert bir mücadeleydi. Çalışan insanların tüm düşmanlarının ilan edilmiş amaçları şuydu:

Gerçek ücretlere ve mücadeleyle kazanılmış sosyal hak ve kazanımlara daha başarılı bir saldırıyı sürdürebilmek, kârlarını ve iktidarlarını daha da genişletmek için işçilerin ve memurların mücadele koşullarını daha fazla kötüleştirmek.

Biz herzaman söyledik: Tam ücretle 35 saatlik iş haftasının uygulanması bir hesap ödevi değil, bir mücadele sorunudur. Mücadele eden metal işçileri fabrika kapılarının önünde, gösterilerde ve yürüyüşlerde 35 saatlik iş haftası için yürütülen mücadelenin ancak gerçekleştiği anda son bulacağı konusundaki isteklerini ve mücadeleye hazır olduklarını açık şekilde gösterdiler.

(devamı 9. sayfada)

"Bir Politik Mücadele"

● Leif BLOMBERG
İsveç Metal Endüstri İşçileri Sendikası Başkanı

Bütün Avrupa'da şimdi, metal işçileri sendikaları, Batı Alman yoldaşları için destek eylemleri planlıyor ve yürütüyor.

Batı Almanya'da anlaşmazlık asıl, IG Metall'in daha kısa çalışma süresi talebiyle ilgilidir. Ama anlaşmazlık kısa zamanda sendikal hareket ile sağ güçler arasında çatışmaya dönüştü. Ve ihtilafın bitişi sadece B.Almanya'da değil, bütün endüstri ülkelerinde sonuçlar doğuracaktır. İsveç'te de.

Batı Almanların radikal biçimde kısaltılmış çalışma haftası istemi için haklı nedenler vardır. On yıllık süre içinde işsizlik iki kattan fazla artmıştır. Şu anda 2 milyondan fazla Batı Almanyalı, yani işgücünün aşağı yukarı, yüzde 10'u işsizdir. 1986'da bu sayının dört milyona yükseleceği sanılıyor.

Bu bilinçli bir politikadır. Batı Almanya'da sağcı hükümet bir süredir masrafların azaltılması politikası yürütüyor. Bu ise B.Almanya gibi iş piyasası politikasından neredeyse tamamen yoksun bir ülkede, benzeri görülmemiş olumsuz sonuçlara yol açıyor. Alman sendikal hareketi bu yüzden yıllardır daha fazla işyeri açılması talebini yükseltti. Ancak taleplerine kulak asılmadı.

İşsizlik, doyumsuzluk ve gerici akımların yeşermesi için ortam yaratıyor. Yabancı düşmanlığı artıyor. Bir işi olan mutlu kişilerle, işsizler arasındaki çelişkiler büyüyor. Kadınlar ve gençler özellikle daha zor durumdalar. İşsizliğin B.Almanya'yı, 30'lu yılların benzeri politik gelişmelere götüreceğine ilişkin açıklanmamış bir hoşnutsuzluk var.

Bu yüzden B.Almanya'daki uyuşmazlık, ilk elde işsizliğe karşı politik bir mücadele, ikinci elde çalışma süresinin kısaltılması için sendikal mücadele niteliğini taşıyor.

35 saatlik iş haftası istemi bu çerçeve içinde görülmelidir. B.Alman işçileri aynı zamanda müzakere isteği gösterdiler. Karşı tarafla yapılan 80'den fazla toplantı sırasında, bir anlaşmaya varabilmek için taleplerinde bazı değişiklikler yaptılar.

Ama karşı taraf inatçı bir tavır gösterdi. Bugün uyuşmazlıktaki işçilerin büyük bir kısmına lokavt uygulanmıştır.

Ayrıca görünen odur ki, karşı taraf sadece işverenler değildir. Aynı zamanda tutucu CDU yönetimindeki devlet gücü de çeşitli biçimlerde metal işçilerinin karşısına çıkıyor. Bir örnek; grev ve lokavt sonucu geçici işten çıkarmalarda hiçbir tazminat ödenmemesi kararı.

Yüzde 90'ı burjuva olan Alman basını, işverenleri destekliyor. IG Metall'in yanında yer alan gazetecilerin makaleleri tabii ki geri çevriliyor.

B.Alman işverenlerinin ilk rıza gösterdikleri şey konjonktüre uyarlanmış çalışma süresi teklifidir.

Hiç kuşku yok ki, batı dünyasındaki sağ güçler yani "kara enternasyonal" B.Almanya'daki uyuşmazlığı bir pilot-olay olarak görüyor. Uluslararası Metal İşçileri Federasyonları merkez komitelerinin birkaç hafta önce Dublin'de yapılan toplantısında bu apaçık ortaya çıktı. Ülkelerin temsilcileri ardı ardına işverenlerin ve tutucu partilerin salt ulusal planda değil, uluslararası planda da çalışmalarını nasıl koordine ettiklerini anlattılar. Öncelikle de ücretlerin düşürülmesi, müzakerelerin bölünmesi konusunda.

Biz bu tutumu, kendi müzakerelerimizden tanırız. Burda bizde de Atölye İşverenler Derneği VF de, konjonktüre uyarlanmış çalışma süresini talep ediyor. İşveren talepleri, örneğin İtalya ve İrlanda da aynı. İsveç İşverenler Sendikası SAF ve VF'nin de, İsveç'te B.Almanya'daki uyuşmazlığı aynen izleyeceğinden ve İsveç işverenlerinin alman akrabalarına istenilen her türlü desteği vereceklerinden emin olabiliriz.

Dünyanın en büyük sendikası IG Metall'in mücadelesi, uzun vadede, başarılı bir sendikal mücadele verebilmemiz

(devamı 9. sayfada)

Olimpiyatların Dünü-Bugünü (I)

Los Angeles Olimpiyat Oyunları Temmuz'un 28'inde başlıyor. Sosyalist ülkelerin olimpiyatlara katılmıyor olmaları büyük bir eksiklik. Hem dünya çapındaki ilginin azalacağı, hem de yarışmaların kalitesinin olimpik seviyeye ulaşmasının mümkün olmayacağı bir gerçek.

Olimpiyatların dünya barışına inkar adilmez katkısını aynı zamanda sosyalist ülke sporcularının giderek yükselen başarı grafiğini içine bir türlü sindiremeyen ABD yönetimi, 1979'li yıllardan beri izlemeğe başladığı *olimpiyatları sabotaj* politikasında şimdilik başarılı gibi gözüküyor. Ancak olimpiyatlar tüm dünya halklarının malı olmuştur. İnanıyoruz ki dünya barış güçleri, barışseven halklar ve insanlar, yani bir avuç sömürücü asalak dışında gezegenimizin tüm sakinleri, ABD'nin ve hempalarının bundan sonraki sabotaj girişimlerini tesirsiz bırakmasını ve olimpiyat geleneğinin dünya barışının daha çok hizmetinde güçlenerek yaşamasını sağlamayı becereceklerdir.

Bu yazımızda olimpiyat oyunlarının günümüz dünyasında, nasıl tüm insanlğın malı haline geldiğinin kısa hikayesini vermek istiyoruz.

ANTİK OLİMPİYATLAR

Olimpiyat oyunları kadar eskiye giden pek az gelenek vardır. Eski olimpiyatların İ.Ö 776'da başladığına dair kesin belgeler olmasına rağmen bu tarihten de 600 yüzyıl öncesine kadar olimpiyatların yapıldığınının pek çok sayıda belirtisi vardır. Pelops tarafından tertiplenen Olimpia'daki oyunların tarihi İ.Ö 1370'dir. Kuşkusuz bu tarihin yeni arkeolojik tetkikler tarafından kesinleştirilmesine ihtiyacı vardır. Yine de bütün belirtiler olimpiyatların tarihinin 33 asırlık bir dönemi kapsadığını göstermektedir.

Olimpiyat oyunları İ.Ö 9. yüzyılın ortasında sönümlenmiş fakat Elis kralı İphitos tarafından canlamdırılmıştır.

Bu dönemde savaşmakta olan bütün Yunan halkları arasında geçici bir ateşkes fikri ortaya çıktı: Olimpiyat barışı, yahut Ekecheria, oyunlardan 3 ay önce ilan ediliyordu —ki oyunlar 5 gün devam ediyordu— ve oyunlardan sonra da yarışmacıların kendi yerlerine güvenle dönebilmelerine yetecek kadar sürüyordu.

1.Ö. 776 yılındaki oyunlar —ki şampiyonun isminin kayıtlara geçtiği oyunların ilkidir— sadece bir yarışmadan ibaret gözükmektedir. 170 m'lik stadyum yarışmasını Elis'li Coroibos kazanmıştır. Fakat oyunlar kısa zamanda genişlemiş ve yarışmalara daha uzun mesafe koşular, pentatlon, disk atma, ağırlıkla uzun atlama, kaldıraçla cirit atma, güreş ve boks-güreş ilave edilmiştir Ayrıca Yunanlılardan başka, oyunlara Sicilyalılar ve Giritliler de katılmağa başlamışlardır.

O günlerde bugünküne benzer şekilde her olimpiyatın bir kahramanı —örneğin sürat koşullarında birden fazla şampiyonluk kazananlar oluyordu; atletin çokluğu nedeniyle kısa mesafelerde seçmeler yapılıyordu. Ve nihayet kadınlar arasında yarışmalar da olimpiyatlarda yer alıyorlardı.

İ.Ö 7. yüzyılın ortasında yaşıyan meşhur bir şampiyon Chionis'in ağırlıklarla birlikte 7.05 m uzun atladığı günümüz araştırmacıları tarafından tesbit edilmiştir. O zamanlardan bu yana pek çok şampiyonun ismi ve derecesi kaydedilmiştir ve oyunlara güzel sanatlarla ilgili yarışmalar da ilave edilmiştir.

Başlangıçta mükafat sadece zeytin dalı çelengi idi. Fakat zamanla şampiyonlara değerli maddi ödüller verilmeye başlandı ve sonuçta oyunlar yozlaştı. İ.S 369'da olimpiyatlar fiilen son buldu ve İ.S 393'de imparator Teodosyus Milano'da yayınladığı bir bildiriyle olimpiyatları resmen sona erdirdi. Böylece olimpiyat meşalesi 1503 yaz boyunca sönük kalacaktı.

MODERN OLİMPİYATLAR

Eski olimpiyat oyunlarını yeniden canlandırmak doğrultusundaki ilk düşünce kıpırtısı Almanya'dan geldi. İlk olarak Alman jimlastik hareketinin kurucusu Guts-Muths (1759-1839) bu fikri öne sürdü. Ernst Curtius (1814-96) 10 Ocak 1852'de Berlin'de eski olimpiyatlarla ilgili bir konferans verdi. Bu kişinin araştırmaları Yunanistan'da ilgiyi çekti. Varlıklı albay Evangelis Zappas 1959'da 20.000 seyircinin izlediği ilk Pan-Helenik oyunlarını organize etti. Bu oyunlar —tamamiyle ulusal çaptaydı— 1870, 1875-1888 ve 1889'da tekrarlandı. Ve diğer ülkelerde ilgi uyandırdı.

Bununla birlikte haklı olarak denildiği gibi "Modern Olimpiyat oyunlarının kurucusu" Fransız Baron Piere'de Coubertin (1863-1937)'dir. Bu genç ve varlıklı asılzade 1889'da Fransız hükümeti tarafından Modern dünyadaki kültür-fiziğin durumunu incelemekle görevlendirilmişti. Coubertin'in araştırmaları sonucunda ortaya çıkan manzara çeşitli ülkeler arasında, farklı spor dallarının ilişkilerinde tam bir kargaşaydı, sporda ticaretin aleni olarak başlamasıydı.

25 Kasım 1892 tarihinde Paris'de Sorbon Ünüversitesi'nde verdiği bir konferansta de Coubertin eski olimpiyatların yeniden ve modern bir şekilde canlandırılması gerektiği doğrultusundaki inancını ilk defa kamuoyuna açıkladı.

Konferans ilgiyle karşılandı. Coubertin 1894'ün 16-23 haziran tarihleri arasında Sorbon'un Bilimler Salonu'nda uluslararası bir konferans tertipledi. Konferansa 12 ülke temsilci gönderdi. Ayrıca 21 ülke de dayanışma mesajı yolladı. Konferansın son gününde şöyle bir karar alındı: "Yunan Olimpiyat Oyunları"nın doğrultusunda her 4 yılda bir spor yarışmaları tertiplenmelidir. Ve her ülke katılmaya çağrılmalıdır.

De Coubertin ilk oyunların yüzyılın başında Paris'te tertiplenmesini öngörüyordu. Ancak Yunanistan'ın, ilk olimpiyat'ın tertiplenmesini kendi ülkesine verilmesini isteyen teklifi olumlu karşılandı ve Modern Olimpiyatların birincisinin 1896'da Atina'da yapılması kabul edildi. Aynı zamanda 12 ülkenin temsilcilerinden Uluslararası Olimpiyat Komitesi (U.O.K) kuruldu.

Amerika'lı Jesse Owens 1936 Berlin Olimpiyatlarında tam 4 altın madalya kazanmış ve Hitler'in kızgınlıktan köpürmesine sebep olmuştu. Çünkü Hitler olimpiyatları ari ırkın siyah ırka üstünlüğünü kanıtlayacak bir arena olarak görüyordu.

Nisan'ın 6'sında 1503 yıllık bir aradan sonra 80.000 Atinalı, olimpiyatların yeniden canlandırılışına şahit oldu, Paris konferansını 34 ülke desteklemesine rağmen Atina'ya sadece 13 ülke sporcularını gönderebildi. Beyaz mermer stadyumun görünüşü harikuladeydi. Fakat atletizm müsabakaları için çok uzun ve dardı. Küçük Amerikan takımı atletizmde 12 yarışmadan 9'unu kazandı. Almanlar cimnastikte, Fransızlar bisiklette domine ettiler. Yunanlılar ise kendi ulusal sporları olarak gördükleri branşlarda dahi —örneğin disk atma— hiç bir yarış kazanamıyarak hayal kırıklığına uğradılar. Nihayet son yarışma olan maratonu kazanan Atina'lı posta memuru Spyridon Yunanlılara teselli mükafatı oldu.

1900'da Paris'te yapılan 2. Olimpiyat Oyunları aynı yıl, gene Paris'te tertiplenen dünya fuarının yan bir gösterisi gibi oldu. Boulogne ormanında yapılan oyunların 5 aydan daha uzun bir süreye yayılmış olması ilgiyi azaltıyordu.

1904'de ABD'nin St.Louis şehrinde düzenlenen 3. Olimpiyatlar da Dünya Fuarının yan gösterisi olmaktan ileriye gitmedi. Yolculuğun uzunluğu ve pahalılığı nedeniyle sadece 7 Avrupa ülkesi katılabildi. St.Louis oyunları Modern Olimpiyatların en az ilgi çekeni oldu. Rekor seyirci sayısı 2000'di. Bu olimpiyatların ünlü bir hatırası da maraton skandalıdır. Amerikalı yarışmacılardan birisi 16 km. otomobille taşınmış ve doğal olarak statyuma 1. girmiştir. Ancak gerçek ortaya çıkınca seyircilerden dehşetli bik tepki yükselmiş ve Amerikalı atlet hemen orada diskalifiye edilmiştir.

Olimpiyatların 10. yılı nedeniyle 1906'da Atina'da Ara Olimpiyadı düzenlendi. Fuarın yan gösterisi şeklinde geçen önceki 2 olimpiyada kıyasla bu oyunlar daha başarılı oldu. 20 ülkeden 884 yarışmacı katıldı. Mermer Statyumdaki yarışmaları büyük bir kalabalık izledi.

LEBER'İN TEKLİFİ

(Baştarafı 8. sayfada)

Sınıf savaşı serttir. Bugünkü mücadele etkisiz olmamıştır ve etkisiz kalmayacaktır. Emek ve sermaye arasındaki çelişki ülkemizde daha açık şekilde ortaya çıktı. Patronlar mücadele eden işçilerin gücünü kabul etmek zorunda kaldılar. En azından işverenlerin 40 saatlik iş haftasını açık şekilde 1988 yılına kadar ertelemeleri önlendi. Özetle, her şeyin bir sonu vardır.

Bugün elde edilemeyen, yarın mümkün olacaktır. Gerçi daha çok dayanışma ve birlik içinde mücadele ile bugün dahi daha fazlası elde edilebilirdi. Tekelci sermayenin ve hükümetteki hempalarının cephesi gelecekte ancak -bu ayrıca şimdiki mücadelenin büyük bir dersi olmalıdır- eğer tüm sendikalar birlikte, kararlıca ve yalpalamadan mücadele güçlerini dayanışma içerisinde karar terazisinin kefesine koyarlarsa parçalanabilir. Sendikaların 35 saatlik iş haftasının tüm çalışan insanların mücadele sorunu olduğu bir anda dayanışma topluluğundan ayrılması, mücadele gücünü zayıflatmıştır. Fakat sadece birlikte ve kaynaşmış şekilde davranışla maddi olarak daha iyi neticeler elde edilebilir.

Sendikal deneyim bu mücadele içinde de gelişti: İşverenler sosyal müttefik değil, aksine çalışan insanların hasımlarıdırlar. Bu nedenle sendikalar kendilerinin karşı güç olduklarını daha iyi kavramak ve gelecekteki mücadelede daha güçlü olmak zorundadırlar.

AVRUPA PARLAMENTOSU

(Baştarafı 4. sayfada)

tavizler seçmenlerden bir kısmının iktidara yüz çevirmesine yol açtı. Sonuçta "sol çoğunluk" oyların yüzde 31,9'unu alabildi. Oysa bu yüzde, son Avrupa Parlamentosu seçimlerinde 44 idi. Mitterand'ın sosyalist iktidarına ortak olan Fransız Komünist Partisi'de oy kaybına uğrayarak % 11'de kaldı.

Sağ muhalefet beklediği yüzde 51'i elde edemedi, 1979'da yüzde 43,9 olan oy oranı yüzde 42,8'e düştü.

Şimdiye kadar sadece yüzde 1,3'lük netice elde etmiş olan neofaşist Milli Cephe, yüzde 11'lik bir oran ile büyük sansasyon yarattı.

BATI ALMANYA: Yeşiller seçimlerden kazançlı çıkan tek grup oldu. Sosyal demokratlar yüzde 37.5, iktidardaki CDU/CSU ve Hür Demokratlar ise yüzde 3,3'lük kayıpla yüzde 45.9 oranında oy aldı. Hür Demokratlar artık Avrupa Parlamentosunda temsil edilmiyorlar.

DANİMARKA: Muhafazakarlar bu seçimden karlı çıkarak iki sandalyelerini dörde çıkardılar. Sosyal Demokratlar üç sandalyelerini korudular. Komünistlerin de dahil olduğu anti-AET hareket ise dört sandalyesini beşe çıkardı.

İRLANDA: Büyük toprak sahipleri ve çiftçilerin iktidardaki partisi Fine Gael'in beş sandalyesi var. Ortağı İşçi Partisi yenilgiye uğrayarak, dört sandalyesinden ikisini kaybetti. Sanayi ve ticaret burjuvazisinin partisi muhalefetteki Fianna Fail ise yine beş sandalyeye sahip.

YUNANİSTAN: Demokratlar ve ilericiler büyük zafer elde ettiler. İktidardaki Panhellenik Sosyalist Hareket yüzde 42'nin az üstünde, komünistler yüzde 11'in az üstünde oy topladılar. Muhalefetteki sağ Yeni Demokrasi Partisi ise yüzde 38'de kaldı.

LÜKSEMBURG: Bu ülkenin Avrupa Parlamentosundaki altı sandalyesinin ikisi Sosyalist Partinin, Demokratik Parti'nin bir iktidardaki Hristiyan Sosyal Parti'nin üç sandalyesi var.

HOLLANDA: Çoğunluk sol partilere oy verince İşçi Partisi 25 sandalyeden 9'unu aldı. Komünistler Parlamentoda şimdiye kadar sandalye sahibi değillerken iki sandalye elde ettiler. Hristiyan Demokratlar ise önceki on sandalyesinin ikisini yitirdi. Diğer sandalyeler diğer partiler arasında bölüşüldü.

BELÇİKA: Muhalefetteki Sosyalist Partiler oylarını artırdı ve öncekinden iki sandalye daha fazla aldılar. Çevreciler ilk kez parlamentoya seçildiler. İktidardaki Hristiyan Halk Partisi ve Sosyal Hristiyan Parti kemerleri sıkma politikalarının sonucunda dört sandalye kaybettiler.

POLİTİK MÜCADELE

(Baştarafı 8. sayfada)

için bizim olanaklarımızı doğrudan etkiler. İşte bunun içindir ki B.Almanya'da grevdeki metal işçilerine ekonomik destek verme kararını aldık; bir kısmı doğrudan sendikadan, bir kısmı da ülkenin her tarafındaki şubelerimizden, temsilciliklerimizden toplanan bağışlardan.

B.Almanya'da işverenler, IG Metall uyuşmazlığında hiçbirşeyden sakınmıyorlar: Reklam bürolarını ve enformasyon enstitüsünü propaganda için kullanıyorlar, sendikanın yürütme kuruluna iftira ediyorlar, çamur atıyorlar, üyeoylamalarının şüpheli olduğunu ileri sürüyorlar, kanunsuz lokavtlara gidiyorlar. Hatta, demokrasinin sendikal eylemler yüzünden tehdit altında olduğunu iddia edecek kadar ileri gidiyorlar.

IG Metall'in taleplerine karşı savaşacaklar, sendikal hareket birer birer her ülkede ezilecek. Böylece işçi hareketinin politik örgütlerinin omurgası ortadan kalkacak. Şimdi bu politika, B.Almanya'da işverenler ve CDU, İngiltere'de Margaret Thatcher, ABD'de ise Reagan ve büyük sermaye tarafından yürütülüyor.

Bu nedenle, IG Metall'in mücadelesi, İsveçte bizim için de önem taşır. B.Alman yoldaşlarımıza mücadelelerinde destek olmalıyız. Çünkü onlar uluslararası çapta örgütlenmiş ortak bir işverene karşı mücadelemizi sürdürüyorlar.

TÜRKİYE'Lİ AYDINLARLA DAYANIŞMA

(Baştarafı 3. sayfada)

ters" olmakla suçladı ve imzası bulunan öğretim üyelerinin cezalandırılması için çalışmalara başladığını açıkladı. Böylece, üç yıldır görevlerinden uzaklaştırılan ya da istifa etmek zorunda bırakılan 1200'ü aşkın öğretim üyesine yenilerinin ekleneceği anlaşıldı.

Tüm bu koşullar altında Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden ve ABD'den çok sayıda tanınmış aydın Bildiride belirtilen görüşlere katıldıklarını, imzalayıcılar hakkında açılan soruşturmayı ve genel olarak Türkiye'de aydınlar üzerindeki baskıları protesto ettiklerini belirtiyorlar. 1 Haziran 1984'den başlayarak üç hafta içinde bu protesto ve dayanışma çağrısını imzalayanların sayısı 2000'i aşmış bulunuyor. Türkiye'de demokrasi ve insan hakları için mücadele eden 1256 aydınla dayanışma açıklamasını imzalayanların sayısı 2000'i aşmış bulunuyor. Türkiye'de demokrasi ve insan hakları için mücadele eden 1256 aydınla dayanışma açıklamasını imzalayanların aralarında bir eski cumhurbaşkanı, üç eski başbakan ve çok sayıda bakan, 200'ü aşkın parlamento üyesi ile ünleri ülkelerinin sınırlarını aşan yüzlerce bilim adamı, yazar, sanatçı, gazeteci, din adamı, sendika yöneticisi ve öteki meslek sahipleri bulunuyor.

Batılı aydınlar Türkiye'li meslektaşlarıyla birlikte, Türkiye'nin de imzalayıcısı olduğu İnsan Hakları Bildirgesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı düzenleme ve uygulamalara son verilmesini talep ediyorlar. Örneğin yeni Sıkıyönetim Yasası ile Sıkıyönetim Komutanlarına, hiçbir mahkeme kararı olmaksızın, bölgelerindeki herhangi bir kişiyi beş yıla kadar sürgüne yollama yetkisinin verilmiş olduğu bugünkü koşullarda 1256 aydının bu cesur çıkışı dünya aydınlarının da kesin desteğini almıştır.

Türkiye'li 1256 Aydınla
Dayanışma İnsiyatifi

TÜRKİYE'Lİ AYDINLARLA DAYANIŞMA İÇİNDE OLANLARIN BAZILARI

(Baştarafı 3. sayfada)

HOLLANDA

A.G.Spek (PSP Parl Gr Bşk), E.K. Wessel-Tuinstra (D'66 Parl Gr Bşk), R.Beckers (PPR Parl Gr Bşk), M.B. Engwirda (P Ü D'66), D.K.J. Tommel (P Ü D'66), G. Mik (P Ü D'66), A. Van Es (P Ü PSP), P. Lankhorst (P Ü PPR), L.S. Groenman (P Ü D'66), N. Boerboom (Ressam), G. Peterson (Müzisyen), Prof H Gruyters, Prof J.M. Brener, Prof J.H. Cate, Prof W. Kegel, G. Kouwenaar (Yazar), L.Munnik (Karikatürist), L.S. May (Yazar), M. van Maaren (Rejisör).

BELÇİKA

G.Spiteils (Sosyalist P Bşk Valon Bölgesi), K. van Miert (Sosyalist Parti Bşk Flaman Bölgesi), E. Glinne (Av Parl Sosyalist Gr Bşk), A. Spinelle (Avrupa Birliği Projesi Hazırlayıcısı/İtalya Avrupa Parl Ü), M.Hinterscheid (Avrupa Sen Konf Gn Sek), L. van Geyt (PCB/KPB Bşk), P. Vermeylen (Eski Bakan), W. Kuijpers (P Ü Avr Parl Ü), R. Dury (Av Parl Ü), A.M.Lizin (Av Parl Ü), B. Didier (P Ü), F. Roelant du Vivier (P Ü), M. van Hemeldonck (Avr Parl Ü), Prof P. de Somer (Leuven Üniv Rektörü), Prof R. Devleeshouwer, C. Breakman (Gazeteci), N.Couvrer (Gazeteci), R. Somville (Ressam), J. Wynants (Hristiyan İşçi Har Bşk).

FEDERAL ALMANYA

Ord Prof O.K. Flechtheim, Prof U. Klug, Prof P. von Oertzen, Prof H.-E. Richter, Prof O.Negt, G. Grass (Yazar), U.Lindenberg (Ses sanatçısı), B. Engelman (Yazar), Prof I. Drehwitz (Yazar), Prof A. Kluge (Rejisör), Dr D. Wunder (Eğitim ve Bilim İşçileri Sen Bşk), E. Ferlemann (Sendikacı), H.O. Vetter (Avr Parl Ü DGB-Alman Sendikaları Birliği Eski Bşk), Prof. D.H. Gollwitzer (Teolog), Prof W. Huber (Evangelikan Kiliseleri Konseyi Gn Bşk), K.D.Voigt (P Ü SPD Dış Politika Sözcüsü), O. Schilly (P Ü Yeşiller), Dr. H.Daubler-Gmelin (SPD Parl Br Bşk Yar), H.Schmallstieg (Hannover Belediye Bşk), G.Wallraff (Yazar), Prof M. Hirsch (Eski Anayasa Mah Ü), E. Spoo (Alman Gazeteciler Birliği Bşk).

AÇLIK, VEREM

(Baştarafı 2. sayfada)

zalarda meydana gelen ölümlerden sekiz misli fazladır ülkemizdeki ölümler. Diğer işkollarında da ölümle sonuçlanan iş kazaları, F.Almanya'dan 3-4 kat fazladır.

Faşist Evren cuntası 12 Eylül darbesinin gerekçeleri arasına ülkeyi saran grevleri ve bundan meydana gelen işgücü kaybını da almıştı. Şimdi şu bilgiye dikkat edelim:

1972 ile 1982 yılları arasında iş kazalarından doğan işgünü kaybı, grevlerden doğan işgünü kaybının tam iki buçuk katıdır.

Kârından başka birşey düşünmeyen kapitalistin binlerce işçinin ocağını söndürürken ve tüm ekonomiye büyük zararlar verirken yaptığı şey, zaten sermayenin kanlı diktatörlüğünden başka birşey olmayan faşizmin gözünde, "memleketi kalkındıran hür teşebbüsün büyük takdire şayan çabaları"dır. Ama üç kuruşluk ücretini arttırmak için, can güvenliği, işyeri güvenliği için mücadele eden işçi "vatan haini"dir. İşçi vatanını seviyorsa, üç kuruşa çalışmalı ve sinek gibi ölmelidir.

Dayanışma

YAZIŞMA ADRESİ: Postfach: 10 16 34, 4100 Duisburg 1 — F.Almanya, BANKA HESABI: Sparkasse Dinslaken, Konto-Nr: 833731, BLZ: 352 510 00

FLİCK

(Baştarafı 4. sayfada)

ten çekildi. Hitler döneminde Nazi'lerle yaptığı işbirliği nedeniyle sahipleri Nürnberg Mahkemesi'nde yargılanarak ağır hapis cezalarına mahkum olan, ve son yıllarda rüşvet, vergi kaçakcılığı ve benzeri kirli faaliyetleri nedeniyle adından sıkca söz ettiren Flick şirketinin bir yeni marifeti daha açığa çıkarılmış oldu.

Avrupa Parlamentosu seçimlerinde % 5'lik barajı aşamayarak, Avrupa Parlamentosundan silinen, 1983 seçimlerinde Alman siyasetindeki yerini sağcı birlik partilerine mensup seçmenlerin "ödünç" oylarıyla koruyabilen Hür Demokrat Parti de bu olayla ağır bir darbe daha yedi. Parti başkanı Genscher'in önümüzdeki şubat ayında başkanlıktan ayrılacağını bildirmesi ile süren Hür Demokrat Parti'deki bunalımın giderek büyüyeceği ve önümüzdeki seçimlerde bu partinin % 5'lik oy barajını bu kez aşamayarak, Alman siyasi hayatından bütünüyle silineceği muhtemel bir gelişme olarak bekleniyor.

ÖLÜM ORUCU

(Baştarafı 1. sayfada)

inceleme gezisinden dönen Alman Bilim ve Eğitim Sendikası (GEW)'e bağlı bir heyetin açıklamasında yer aldı. Bu 12 kişinin isimleri de şöyle: İSTANBUL'DA; İbrahim BİNGÖL, Saadettin GÜVEN, Sinan KULKUL, Haydar ÖZTÜRK, SEMİ, Özden BİLGİN, Nilgün AYGEN. ELAZIĞ'DA; Bülent APAK. ADANA'DA; Ali SAPAZ, İlhan KINIK, Birtal TAŞÇI.

Cezaevlerindeki koşulların iyileştirilmesini ve işkenceye son verilmesini isteyen tutuklular sürdürdükleri açlık grevlerini "ölüm orucu"na dönüştürür ve birer birer can verirken, Faşist Evren ve Özal yaptıkları açıklamalarda "ölüm orucu" yürütenlerin isteklerinin kabul edilmeyeceğini açıkladılar. Başbakan Özal bir basın toplantısında konuyla ilgili sorulara verdiği cevapta: "ölüm orucu nedeniyle ölenlerin zaten idam istemiyle yargılandıklarını" söyleyerek, "büyütecek bir şey yok, ölüm orucundan ölmeselerde zaten asılacaklardı" demeye getirdi. Böylece Kenan Evren'in de bir süre önce "açlık grevi yapıyorlar, birşey olmuyor, demek ki birşeyler yiyorlar" şeklindeki sözlerini tamamlamış oldu.

İnsan yaşamının böylesine hafife alınması tüm faşist yönetimlerin değişmez özelliğidir. Kurdukları kanlı saltanat uğruna, gencecik insanların birer birer canvermesini hayvani bir keyifle izleyenler gün gelecek ettiklerini bulacaklardır.

TERCÜMAN YABANCI

(Baştarafı 2. sayfada)

man işçi sınıfına karşı kışkırtmaktan geri durmuyor. Böylece Türkiyeli işçilerin, Alman işçi sınıfından, ilerici güçlerinden soyutlanmış "yabancılar" olarak kalmalarına ve yabancı düşmanlığına hedef olmalarına çanak tutuyor. Bu amaçla da tüm düşüncesi "bir an önce köşeyi dönmek" olan kimi bilinçsiz Türkiyeli işçileri alet olarak kullanıyor. İşte 4 Temmuz tarihli nüshasında, IG Metall grevlerinin sona ermesi münasebetiyle görüşlerine başvurduğu iki Türkiyeli "işçi"nin söyledikleri:

Ramazan Göktaş: Grev için oylamaya gidildiğinde her sandık başında bir işveren temsilcisi olsaydı, böyle olmazdı.

Feridun Çoşkun ve Kahraman Şahin: Sendika geleceği düşünerek bizleri ikinci plana atta. Biz Türk işçilerini maşa olarak kullandı. Biz yabancı işçiler para kazanmaya geldik. Bugün varız, yarın yokuz.

Tüm bunlara karşın Alman işçi sınıfı ve örgütleri, toplumdaki diğer ilerici, demokratik güçlerle birlikte yabancı işçilere yönelik düşmanlıklara karşı çıkıyor. Onların yanında yer alıyor. İşsizliğin sorumlusunun yabancı işçiler değil, tekellerin uyguladığı ekonomik politikaların, muazzam boyutlara varan silahlanma harcamalarının olduğunu söylüyor. Ve çalışma saatlerinin 35 saate indirilmesi talebini yükselterek, yerli-yabancı tüm işsizler için yeni işyerleri açılması için mücadele ediyor.

Yabancı düşmanlığına karşı ilerici-demokrat alman örgütlerinin mücadelesinin gelişmesini umutla beklemek yetmez. Bu düşmanlığın hedefi olan göçmen işçilere de önemli görevler düşer. Bu görevlerin en başında da "kendi sorun ve çıkarlarına yabancı olmamak" gelir. Bugün göçmen işçilerin çıkarı, Alman toplumunun en dinamik ve ilerici kesimi olan Alman işçi sınıfı ile, onların örgütleri ile birlikte saf tutmaktan geçer. 35 saatlik iş haftası, yeni işyerleri açılması, yabancı düşmanlığının yok edilmesi herşeyden daha çok onların yararınadır.

HOLLANDA'DA DAYANIŞMA

(Baştarafı 2. sayfada)

sempatisini kazanan bu çalışmalar çerçevesinde Mayıs ayının sonlarında çoşkulu bir eğlence gecesi düzendi. Halk sanatçıları türküler söyledi. Halk oyunları oynandı. Dans edildi. Skeçler sahnelendi. Yerli-yabancı katılanların büyük beğenisini kazanan geceden sonra, Çalışma Komitesi böylesi faaliyetlerin ve gecelerin önümüzdeki dönemde de daha anlamlı ve görkemli bir şekilde sürdürülmesini kararlaştırarak, çalışmalara şimdiden ve daha büyük bir gayretle başladı.

GEW'NİN BASIN TOPLANTISI

(Baştarafı 1. sayfada)

anlaşıldığını belirtmiştir. 1260 imzalı aydınlar dilekçesini insan haklarının savunulması için acil bir çağrı olarak nitelendiren heyet, dilekçeyi imzalayan cesur aydınlara karşı başlatılan soruşturmayı batı kamuoyuna iletmeyi ve batı hükümetlerini bu durumu protesto etmeye çağırmayı kararlaştırmıştır." dedi.

Almanya'ya döner dönmez Başbabakan Kohl'a bir çağrıda bulunan GEW heyeti delegasyonu halen cezaevlerinde ölüm orucu sürdüren, sağlık durumları ağır 18 tutuklunun derhal serbest bırakılmaları için girişimde bulunulmasını istedi.

Basın toplantısında bulunan TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu da yaptığı konuşmada özetle şöyle dedi: "Şakir Bilgin olayında da görüldüğü gibi, Türkiye'deki cunta yalnız Türkiye'deki öğretmenleri değil, yıllardanberi yurtdışında çalışan öğretmenleri de baskı altında tutuyor. Bugün, Türkiye'de parlamentosu olan bir faşizm yürürlüktedir. Demokrasiye geçiş için bir başlangıç bile yapılmamıştır. Demokratik taleplerini açıklayan Türkiye aydınlarına cuntanın başı Evren Manisa konuşmasıyla kabaca ve sertçe karşı çıkmıştır. Onları komünistlikle ve vatan hainliği ile suçlamıştır. İşkenceleri protesto eden siyasi tutukluların açlık grevini zorla boğmak istiyorlar. Açlık grevinde olan yurtseverler bir bir ölüyor. Cuntaya, onun sözcülerine inanmamak gerek, Türkiye demokrasi güçlerini desteklemek gerek."

BÜYÜK PATLAMA

(Baştarafı 4. sayfada)

karşılaştığı ve nitekim bazılarına yerleştirilmesinin ertelendiği İskandinavya ülkelerine yakın oluşu. Emperyalist çevreler bu tür uydurma haberlerle kamuoyu yaratmak ve silahlanma planlarının önündeki en ciddi engellerden biri olan barış hareketinin gücünü kırmak istiyorlar. F.Almanya'daki BİLD ve bizdeki Tercüman gibi gazeteler de, sahibinir sesi görevini yerine getiriyorlar.

Her 15-16 Haziranda daha güçlüyüz
TSİP 10. YILINI KUTLADI

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kuruluşunun 10. yıldönümü ve 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 14. yıldönümü coşkulu bir toplantı ile kutlandı.

Kalabalık bir kitlenin izlediği toplantı Gerçek Avrupa Komitesi adına Y.Hasançebi'nin yaptığı açış konuşmasıyla başladı. Konuşmasında 15-16 Haziran işçi direnişinin tarihçesine kısaca değinen Y.Hasançebi sözlerini şöyle sürdürdü:

"İşçi sınıfının 15-16 Haziran 1970'deki kendiliğinden gelme hareketine siyasi planda öncülük edebilecek bir merkezi otoritenin olmaması, yani siyasi önderliğin henüz oluşamamış olması işçi sınıfının ekonomik-demokratik ve siyasi mücadele bütünselliğinin sağlanmasına, diğer bir deyişle işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesinin siyasi iktidar mücadelesine bağımlı hale getirilmemesine yol açıyordu. 16 Haziran 1974 tarihinde işçi sınıfı bilimine sıkı sıkıya bağlı devrimciler bu görevi yerine getirebilmek için TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ'ni kurdular."

Daha sonra Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin sınıflar mücadelesi tarihinde uzun sayılmayacak 10 yıllık süre içine sığdırdığı mücadelesiyle bu günlere alnı ak olarak geldiğini belirten konuşmacı, yurtdışında Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne gönül vermiş işçilerin, gençlerin kurduğu Gerçek Avrupa Komitesi olarak Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kuruluş yıldönümlerinin Türkiye'de stadyumlara, alanlara sığmayacak kalabalıklarla kutlanacağı günlerin uzak olmadığını söyleyerek konuşmasını bitirdi.

Gerçek Avrupa Komitesi adına yapılan açış konuşmasından sonra kürsüye gelen TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın konuşmasının bir özetini bu sayfamızda bulacaksınız.

Türkiye öğretmenlerinin mesleki demokratik kitle örgütü TÖB-DER'in Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu konuşmasını yapmak üzere kürsüye gelirken salonu dolduran yüzlerce kişi tek bir ağızdan "Yaşasın TÖB-DER, TÖB-DER'i Yaşatacağız!" sloganlarıyla faşist Cunta tarafından kapatılan TÖB-DER'e sahip çıkmanın güzel bir örneğini verdiler.

Gültekin Gazioğlu konuşmasında 16 Haziran 1970 öncesinde işçi sınıfının varlığını tartışanlara 16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin anlamlı bir cevabı olduğunu belirtti. 12 Eylül darbesinin gelişen işçi muhalefetini bastırmaya yönelik olduğunu söyleyen Gazioğlu Cunta'ya karşı mücadelenin çok zor şartlarda da olsa devam ettiğini, Cunta'nın gün geçtikçe hırçınlaştığını bunan örnek olarak da "Aydınlar Bildirisi"ne K.Evren'in gösterdiği tepkiyi açıklayarak belirtti.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 10. Kuruluş yıldönümü ve 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 14. yıldönümü toplantısında kardeş partilerden, çeşitli kuruluş ve kişilerden gelen mesajlar zamanın elverdiğince okundu. Kuruluş yıldönümü toplantısına: Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi; Alman Komünist Partisi-Başkanlık Kurulu üyesi Werner Cieslak, Merkez Onur Kurulu üyesi Heinz Lang (ortak imzalı); Avusturya Komünist Partisi Merkez Komitesi adına Genel Başkan Franz Muhri; AKEL Genel Sekreteri Ezekias Papaionnou; İsviçre Emek Partisi adına Genel Sekreter Armand Magnin; İsveç Sol Komünist Partisi Merkez Komitesi; Paraguay Komünist Partisi Merkez Komitesi adına Regelio Gonzales; Suriye Kürtleri Halk Federasyonu Partisi Merkez Komitesi; Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran; Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu; Kürdistan Öncü İşçi Partisi Genel Sekreteri Serhad Dicle; Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Kemal Burkay; Türkiye Komünist Emek Partisi Politik Bürosu; Prof. Server Tanilli; DİSK yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal; DİSK temsilcisi Yücel Top; DİSK Genel Yürütme Kurulu üyesi ve Maden-İş Genel Bşk. vekili Murat Tokmak; TÖB-DER Genel Bşk. vekili Ayhan Kutlay; TÖB-DER Genel Sekreter yardımcısı Bayram Ayaz; DİSK 10 Bölge temsilcisi Zeki Adsız; Diyarbakır Yol-İş sendikası Yürütme Kurulu üyesi Mahmut Önder; Birlik Yolu-DİB-AF FİDEF-KKDK (Ortak imzalı) KURD-KOM Genel Sekreteri İ.Serdar; KKDK Merkez Yürütme Kurulu; İsveç Kürdistan Dernekleri Federasyonu Başkanı Mahmut Kiper; Doğan Özgüden; Danimarka Türkiyeli Göçmen İşçi Birliği (TGİB) Yönetim Kurulu adına Başkan A.Taşbent; Suudi Arabistan'da çalışan TSİP sempatizanları; Gerçek Avusturya Komitesi; Lozan ve yöresi GERÇEK okurları; Anadolu Kültür Merkezi (Avusturya-Viyana) mesaj göndermişlerdir.

Gecenin kültür bölümü enternasyonal dayanışmanın güzel bir örneği olarak katılanların bütününün beğenisini kazandı. Şili'li ozan Juan Baeza'nın Şili halkının faşizme karşı direnişini simgeleyen halk türküleri, İran halkının ilerici sanatçılarının oluşturduğu Nuşin korosunun söylediği halk türküleri ve marşlar, yine Kürt halkının uzun yıllardır ezilmişliğini ve direnme konusundaki kararlılığını ifade eden halk türkülerini söyleyen Şirin, kuruluş toplantısına katılanların haklı beğenisini kazandılar. Genç sanatçı O. Temur ile birlikte alışılmışın dışında bir program sunan Melike Demirağ diğer sanatçıların, ozanların yarattığı coşkulu havayı daha da yükseltecek sanatın bir türü olan bu müziğin nasıl başarılı kullanılırsa elden düşürülmeyecek bir silah olduğunu bir kere daha gösterdiler.

Tanilli'nin Mesajı

Sevgili arkadaşlarım,

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 10 uncu kuruluş yıldönümü için tertiplediğiniz bu toplantıya katılamamanın üzüntüsü içindeyim. Güzel toplantınıza gönülden katılırken, bir kaç kelimeyle de olsa, düşündüklerimi belirtmek isterim.

Türkiye'deki halihazır durum hakkında bildiklerinize ekleyecek pek bir şeyim yok. Sözde anayasalı bir rejim, sözde sivil bir rejim, eskisinden özde bir farklılık taşımadan, ülkeyi badireden badireye sürüklemiş olan bir iktisadi yöntemi, daha da pervasızlıkla uygulayıp durmaktadır. Bir yöntem ne kadar iflas edebilirse o kadar iflas etmiştir bu da. Şimdi son anlarını yaşıyoruz bu iflasın.

Herşey, olanca açılar içinde geçmektedir.

İktisadi, sosyal ahlaki, düşünsel olanca acılar içinde.

Bu tablo karşısında, Türkiye'yi bu badireden çekip çıkaracak olan güçlerin, özellikle devrimci güçlerin durumu nedir? Onlar, bugün halk kitlelerinin gözünde bir "alternatif" olmuş, olabilmişler midir?

Esefle söyleyeyim ki hayır!

Olanca zulmüyle inmiş bir faşist yumruğa rağmen, ilerici, demokrat ve devrimci cephede bir birlik, bir derlenip toparlanma, giderek bir ahenkten söz edemeyiz. Bütün bunların sözü çok edilmiş ve edilmekteyse de, dağınıklık bugün de devam etmektedir ve görünüşe bakılırsa, daha da sürüp gidecektir. Böyle bir durumda, Türkiye'deki rezillik ayyuka çıktığında, hükümete, güya "sosyal demokrasi" adına hareket ettiklerini söyleyen, ama temelde kapitalizmin uygulayıcısı ve işçi sınıfının düşmanı kanatların geldiğine, hem de halktan oy toplayarak geldiklerine tanık olursak şaşmayalım. Oyun, başka kılıflar ve maskeler altında bir süre daha sürer ve sürdürülürse hayret etmeyelim.

Bütün bu olup bitenlerin ve daha da olacak olanların günahını kimin sırtına yıkacağız.

Yalnız Türkiye burjuvazisine yüklersek, halka karşı sorumluluktan, devrimci olarak, kendimizi pek kolay ve ucuz yoldan sıyırmış oluruz. Tarihin, Türkiye'li devrimciler için, çok nankör koşullar yarattığını elbette yadsıyor değilim. Ama, aynı tarihin, Türkiye'li devrimcilerin karşısına çıkardığı fırsatları, onların da çok iyi değerlendirdiklerini söyleyebilir misiniz?

Evet! derseniz, ilk itirazı ben yaparım size.

Uzatmak istemiyorum: Emekçi halk, ilerici, demokrat ve devrimci güçlerden *birlik, beraberlik* beklemektedir. Bunu havada, soyutta kalan tartışmalarla değil, eylemlerimizle *somut olarak* göstermeliyiz.

Tek kelimeyle, halkımıza, onun beklentilerine layık olalım!

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi mensuplarının, geleceğe akıp giden yolda, çok önemli tarihsel bir dönemi yaşadığımız şu sıralarda, üzerine düşen özverili, anlayışlı, giderek yapıcı rolü layıkıyla oynayacağına inanıyorum. Karşısında bulunduğumuz kötümser tabloda, şahsen içime ferahlık ve umut serpen nadir noktalardan biri de budur.

Onlara görevlerinde başarılar dilerken, hepinizi de, bu güzel günde sevgi ve saygılarla selamlarım.

Aziz arkadaşlarım.

Server TANİLLİ

Ahmet Kaçmaz'ın Konuşması

Toplantıda bir konuşma yapan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu bunalıma egemen güçlerin kendi çıkarları doğrultusunda çözüm bulmakta çaresiz kaldıklarını belirterek, son siyasi gelişmeler ve mücadelenin perspektifi hakkında özetle şunları söyledi.

"Burjuvazi içinde, daha işbaşına gelişi 6 ayı doldurmadan, Özal'a da alternatif aranmağa başlanmıştır. Başlangıçta büyük sansasyonla şişirilen Özal'ın "yeni" ekonomik politikası kısacık bir sürede ve pek çoklarının hayret bakışları arasında fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Oysa bu olguda şaşılacak bir taraf yoktur. Çünkü Türkiye şartlarında Özal'ın uyguladığı politika ile ne enflasyonun aşağı çekilmesi mümkündür, ne ekonominin canlanması ne yatırımların hızlanması ve ne de işsizliğin azalması. Üstelik dünyada ipliği çoktan pazara çıkmış olan bu politika Türkiye için de yeni değildir. Aynı politika, yine aynı kişi tarafından Cunta'nın sopası sayesinde darbeden sonra 2 yıl boyunca uygulanmıştır.

Şimdi ise Özal, eskisinden biraz farklı olarak seçmenin oyuna da başvurmak zorunda olduğundan, çareyi 24 Ocak'ın kâh sıkı, kâh sulandırılmış politikalarını beraberce yürütmekte bulmaktadır. Bu yüzden "benim alternatifim yoktur" derken bir bakıma haklıdır. Gerçekten tekelci burjuvazinin çıkarları açısından ekonomide başka alternatif yoktur. Ve "Özal alternatifi" de, yine aynı çevrelerin geleceği bakımından çözüm olamamaktadır. Bunun da anlaşılmayacak bir yanı yoktur. Çünkü ekonominin mevcut yapısı çoktan sıfırı tüketmiştir.

Ekonomiyi gerçekten düze çıkartmanın Türkiye'yi hızla kalkınıp, gelişen bir ülke haline getirmenin, gelir dağılımındaki korkunç uçurumlaşmaya son vererek çalışan yığınların insanca bir hayata kavuşabilmelerinin bir tek alternatifi vardır: *Emekçi halkın iktidarı ele geçirmesi...*

Ancak biz gerçek alternatifin işçi sınıfının, emekçi halkın iktidarı olduğunu, onlar vasıtasıyla yönetilecek bir ülke olduğunu gösterirken içinde bulunduğumuz durumu da hesaba katacağız, bu çok zor iş, nasıl varılacak oraya diye ürkmeyeceğiz. Çünkü bugün bilerek susturulan bir dinamik var ve bu dinamik o tepesindeki faşizmden kurtulduğu takdirde çok büyük sıçramalar yapmaya namzet potansiyel olarak bekliyor. Yeter ki bir an evvel Evren faşizminden bu yığınları kurtarmasını bilelim, yeter ki bir an evvel Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin kullanabileceği bir ortam yaratalım. Bakın o zaman, işte o dediğimiz günler ne kadar yakınlaşacaktır. Yığınlar hele bir kere faşizmi devirmek için sokağa dökülmeye görsün ondan sonra, zaten Türkiye için çok dar bir çerçevesi olan burjuva demokratik hak ve özgürlüklerle niçin yetinsinler? Onların ilerisine geçmek için nasıl bir hızla yürüdüklerini o zaman göreceğiz.

Faşizmi devirmenin çaresi ise yığınları mücadeleye kazanmaktan geçer. İşçi sınıfı buna hazırdır, çalışan insanlar her geçen gün daha fukaralaştıkları için, her geçen gün daha horlandıkları için hazırdırlar. Yalnız insanlar tek tek mücadeleye girişmezler. İşçi sınıfı, sınıf olarak yiğittir. İşçi sınıfının içinden bir kişinin yiğitliğinin anlamı yoktur ve yiğit de değildir. İşçi sınıfı yiğitliğini ancak örgütüyle gösterebilir, örgütlü gücüyle gösterebilir. Emekçiler de mücadeleye katılacaklarsa, hakikaten sonuç alacaklarına güvendikleri örgütlenmeye bakarlar. Onun için biz fabrikadaki gecekondu semtindeki, tarladaki insanlara, köydeki insanlara güçlü bir örgütlenme gösteremediğimiz takdirde onlar bu altında yaşamakta oldukları fukaralaşma sürecine, bu horlanma sürecine daha fazla tahammül etmenin yollarını arayacaklardır. Çok sıkıştıklarında kendiliğinden başkaldırı olduğu takdirde, bu despot yönetim onları da kanlı bir şekilde bastırmaya namzettir. Ve böylesi mücadeleyi daha da gerilere atar. Elbette örgütlenme insanlarla olacaktır, gökten düşmeyecektir, benimle, sizinle, hepimizle olacaktır. Sıfırdan başlamıyoruz, Türkiye'de demokrasi için mücadele edecek insanlar olduğu gibi demokrasi için mücadele etmekte olan örgütler de vardır, yeterli değildir, Türkiye'deki mücadeleleri son derecede azdır, bizim tespitimize göre yetersizdir, isteksizdir ama vardır. Bu örgütlerin, Türkiye'de sol içinde yer alan bunların bir araya getirecekleri bir kümelenmenin niye çok daha fazla etkisi olmasın?

İnsanlarımız potansiyel olarak böyle bir birleşmeyi istiyorlar kuşkusuz. Birliği, işbirliğini istiyorlar, ama potansiyel olarak arzu ediyor olmak birşey çıkarmıyor orta yere. Son dört yıldır –12 Eylül'e şurda birşey kalmadı– Cunta'nın geldiği son dört yıldır birlik, işbirliği laflarını ağzından düşürmeyen yok gibi, çeşitli denemelere de giriliyor. Fakat hepsi olduğu yerde kalıyor. Yahut da geri noktalara gidiliyor. Mesele buradaki olumsuzlukların üstesinden gelmek, bunları aşmak ve yığınlara güvenebilecekleri bir örgütlenme göstermektir."

Kaçmaz konuşmasını, TSİP'in, Türkiye'deki tüm antifaşist güçlerin demokratik bir cephede birleşik mücadelesinin, ağırlıkla Türkiye topraklarında kotarılması için var gücünü seferber ettiğini, bu görevi başarmak için yoluna azimle devam edeceğini ve faşizmin er geç, fakat sokağa dökülen yığınların mücadelesiyle mutlaka devrileceğini söyleyerek bitirdi.